2026/341

24.2.2026

DEĊIŻJONI TAL-KUMMISSJONI (UE) 2026/341

tal-11 ta' Awwissu 2025

li tagħti lir-Repubblika tal-Polonja deroga mill-Artikolu 22(4), il-punt (b), tar-Regolament (UE) 2019/943 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill fir-rigward tal-mekkaniżmu ta' kapaċità Pollakk

(notifikata bid-dokument C(2025) 5575)

(It-test bl-Ingliż biss huwa awtentiku)

(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

IL-KUMMISSJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidrat it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,

Wara li kkunsidrat ir-Regolament (UE) 2019/943 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Ġunju 2019 dwar is-suq intern tal-elettriku ([1]), kif emendat bir-Regolament (UE) 2024/1747 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Ġunju 2024 li jemenda r-Regolamenti (UE) 2019/942 u (UE) 2019/943 fir-rigward tat-titjib tat-tfassil tas-suq tal-elettriku tal-Unjoni ([2]), u b'mod partikolari l-Artikolu 64 tiegħu,

Billi:

1. PROĊEDURA U KAMP TA' APPLIKAZZJONI TAD-DEĊIŻJONI

(1) Fl-4 ta' Frar 2025, ir-Repubblika tal-Polonja ("il-Polonja") issottomettiet talba lill-Kummissjoni għal deroga ("id-deroga") mir-rekwiżit fl-Artikolu 22(4), il-punt (b) tar-Regolament (UE) 2019/943 ("ir-Regolament dwar l-Elettriku") skont l-Artikolu 64(2b) tar-Regolament dwar l-Elettriku ("l-applikazzjoni").

(2) Id-deroga mitluba tkun tapplika mill-1 ta' Lulju 2025 sal-31 ta' Diċembru 2028.

(3) Fl-14 ta' Frar 2025, il-Kummissjoni ppubblikat l-applikazzjoni fuq is-sit web tagħha u stiednet lill-Istati Membri u lill-partijiet ikkonċernati biex jissottomettu l-kummenti sas-17 ta' Marzu 2025. Parti kkonċernata waħda ssottomettiet kummenti.

(4) Il-Polonja ssottomettiet informazzjoni addizzjonali fit-28 ta' Frar, fis-26 ta' Marzu, fid-9, fis-17 u fil-25 ta' April, fil-5, fis-7 u fil-15 ta' Mejju, u fit-2 ta' Ġunju 2025.

2. IL-MEKKANIŻMU TA' KAPAĊITÀ EŻISTENTI

(5) L-applikazzjoni tikkonċerna l-mekkaniżmu ta' kapaċità li huwa fis-seħħ bħalissa fil-Polonja (il-"mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti"), li rċieva l-approvazzjoni għall-għajnuna mill-Istat skont id-deċiżjoni tal-Kummissjoni tas-7 ta' Frar 2018 ([3]) ("id-deċiżjoni dwar l-għajnuna mill-Istat"). Fl-applikazzjoni tagħha, il-Polonja kkonfermat li l-karatteristiċi ewlenin tal-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti baqgħu l-istess mill-adozzjoni tad-deċiżjoni dwar l-għajnuna mill-Istat 'l hawn. Din id-Deċiżjoni tirreferi għad-deċiżjoni dwar l-għajnuna mill-Istat għal deskrizzjoni dettaljata tal-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti.

(6) Il-bidliet ewlenin fil-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti mill-adozzjoni tad-deċiżjoni dwar l-għajnuna mill-Istat 'l hawn jirriżultaw mir-rekwiżiti tar-Regolament dwar l-Elettriku, li daħal fis-seħħ fl-4 ta' Lulju 2019, li jistabbilixxi, għall-ewwel darba, regoli dettaljati dwar il-mekkaniżmi ta' kapaċità fil-leġiżlazzjoni sekondarja tal-UE.

([1]) ĠU L 158, 14.6.2019, p. 54.
([2]) ĠU L, 2024/1747, 26.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1747/oj.
([3]) Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni tas-7 ta' Frar 2018 dwar l-għajnuna mill-Istat Nru SA.46100 (2017/N) – Il-Polonja – Mekkaniżmu ta' kapaċità Pollakk ippjanat.

(7) Skont l-Artikolu 22(4)(b) tar-Regolament dwar l-Elettriku, minn mhux aktar tard mill-1 ta' Lulju 2025, il-kapaċità ta' ġenerazzjoni li bdiet il-produzzjoni kummerċjali qabel l-4 ta' Lulju 2019 ("impjanti eżistenti") u li tarmi aktar minn 550 g ta' CO_2 li joriġina mill-fjuwils fossili għal kull kWh ta' elettriku ("il-limitu tal-emissjonijiet") u aktar minn 350 kg ta' CO_2 li joriġina mill-fjuwils fossili bħala medja fis-sena għal kull kWe installat ("il-limitu tal-baġit tal-karbonju") ma tistax tkun impenjata jew tirċievi pagamenti jew impenji għal pagamenti futuri skont mekkaniżmu ta' kapaċità. Din il-projbizzjoni ma tapplikax għall-impenji jew għall-kuntratti konklużi qabel il-31 ta' Diċembru 2019.

(8) Il-Polonja inkorporat il-limitu tal-emissjonijiet fil-leġiżlazzjoni nazzjonali tagħha, filwaqt li evitat li jipparteċipaw impjanti eżistenti li jaqbżu l-limitu tal-emissjonijiet fi rkantijiet li saru wara l-31 ta' Diċembru 2019, u stabbiliet ir-regoli għall-kalkolu tal-limitu tal-emissjonijiet għal kull unità tas-suq tal-kapaċità. Konsegwentement, mill-1 ta' Lulju 2025, l-impjanti eżistenti li jaqbżu l-limitu tal-emissjonijiet ma għadhomx eliġibbli għal pagamenti jew għal impenji għal pagamenti futuri skont il-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti, mingħajr preġudizzju għall-impenji jew għall-kuntratti konklużi qabel il-31 ta' Diċembru 2019.

(9) Il-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti huwa mekkaniżmu li jkopri s-suq kollu fil-forma ta' obbligu ta' kapaċità, li bih il-parteċipanti fis-suq jirċievu remunerazzjoni tal-kapaċità fissa bi skambju għad-disponibbiltà matul il-jiem tax-xogħol bejn is-07:00 u l-22:00 u matul perjodi ta' stress fuq is-sistema.

(10) Kif iddikjarat fil-premessa 4 tad-deċiżjoni dwar l-għajnuna mill-Istat, il-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti huwa miftuħ għal ġeneraturi ġodda, rinnovati u eżistenti, għal operaturi tar-rispons tad-domanda u tal-ħżin, li jinsabu fil-Polonja jew fi Stati Membri ġirien tal-UE. Il-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti jeskludi l-fornituri tal-kapaċità li jirċievu forom oħra ta' appoġġ (ara l-premessa 18 tad-deċiżjoni dwar l-għajnuna mill-Istat). Il-parteċipazzjoni transfruntiera hija permessa skont il-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti kif stabbilit fit-Taqsima 2.5 tad-deċiżjoni dwar l-għajnuna mill-Istat. Il-fornituri tal-kapaċità li jinsabu f'żoni ġirien jistgħu jipparteċipaw direttament fil-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti (f'konformità mas-soluzzjoni fil-mira stabbilita fid-deċiżjoni dwar l-għajnuna mill-Istat). Il-parteċipazzjoni fil-kapaċità barranija ma tistax taqbeż il-livell previst ta' importazzjonijiet lejn il-Polonja matul eventi ta' stress fuq is-sistema. Il-kapaċità massima ta' dħul għall-parteċipazzjoni transfruntiera għal kull sena ta' konsenja hija kkalkolata f'konformità mal-metodoloġija stabbilita fl-Artikolu 26(7) tar-Regolament dwar l-Elettriku, abbażi tal-aħħar rapport approvat ta' valutazzjoni Ewropea dwar l-adegwatezza tar-riżorsi (ERAA, European Resource Adequacy Assessment).

(11) Ir-rekwiżiti ta' prekwalifikazzjoni applikabbli għall-fornituri tal-kapaċità jkunu stabbiliti fid-dettall minn qabel, kif deskritt fit-Taqsima 2.3.2. tad-deċiżjoni dwar l-għajnuna mill-Istat.

(12) Kif iddikjarat fil-premessa 37 tad-deċiżjoni dwar l-għajnuna mill-Istat, kull sena jsir irkant tal-kapaċità għal sena ta' konsenja partikolari, b'perjodu ta' żmien meħtieġ għall-eżekuzzjoni ta' 5 snin ("irkant ewlieni"). Għal kull trimestru ta' sena ta' konsenja partikolari jsiru rkantijiet addizzjonali fis-sena ta' qabel dak il-perjodu ta' konsenja ("irkant addizzjonali"). Għall-finijiet ta' din id-Deċiżjoni, l-irkantijiet ewlenin u l-irkantijiet addizzjonali kollettivament jissejħu "rkantijiet primarji".

(13) Il-format tal-irkant huwa deskritt fit-Taqsima 2.4.2 tad-deċiżjoni dwar l-għajnuna mill-Istat. Kull irkant huwa rkant bi ħlas skont il-prezz ta' kklirjar, fejn il-ħin jibda jonqos, li fih l-unitajiet ta' kapaċità rebbieħa kollha jirċievu l-istess prezz biex jissodisfaw l-obbligi ta' kapaċità tagħhom. L-irkantatur iħabbar prezz għoli fil-bidu tal-irkant, u l-parteċipanti eliġibbli jissottomettu offerti sabiex jindikaw kemm ikunu lesti li jfornu kapaċità b'dak il-prezz. Dan il-proċess jiġi rripetut f'sessjonijiet suċċessivi skont skeda predeterminata. F'kull sessjoni, l-unitajiet tas-suq tal-kapaċità jistgħu jirtiraw mis-sessjonijiet sussegwenti billi jissottomettu offerta ta' ħruġ. L-irkant jagħlaq meta jiġi identifikat l-aktar prezz baxx li bih id-domanda tissodisfa l-provvista.

(14) L-ammont ta' kapaċità li għandha tiġi akkwistata permezz ta' rkantijiet primarji jiġi ddeterminat abbażi tal-proċedura stabbilita fit-Taqsima 2.4.1 tad-deċiżjoni dwar l-għajnuna mill-Istat:

— L-ammont ta' kapaċità li għandha tiġi rkantata huwa bbażat fuq l-istandard ta' affidabbiltà, li l-gvern Pollakk stabbilixxa bħala 3 sigħat ta' tbassir tat-telf tat-tagħbija ("LOLE", Loss Of Load Expectation) fis-sena.

— Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. - l-operatur Pollakk tas-sistema ta' trażmissjoni ("TSO", Transmission System Operator) - jivvaluta xenarji differenti għal-livell tad-domanda għall-elettriku u l-ammont ta' kapaċità pprovduta minn impjanti tal-enerġija li mhumiex eliġibbli għall-pagamenti tal-kapaċità (eż. sorsi ta' enerġija rinnovabbli ("RES", Renewable Energy Sources) li jirċievu appoġġ bi skemi ta' sostenn oħra). Abbażi ta' dik l-analiżi, it-TSO jissottometti rakkomandazzjoni lill-gvern u lill-awtorità regolatorja nazzjonali Pollakka ("NRA", National Regulatory Authority) dwar l-ammont ta' kapaċità meħtieġa biex jiġi jintlaħaq l-istandard ta' affidabbiltà.

— Ir-rakkomandazzjonijiet tat-TSO dwar l-ammont ta' kapaċità li għandha tiġi kkuntrattata permezz ta' rkantijiet biex jintlaħaq l-istandard ta' affidabbiltà jiġu aġġornati qabel kull irkant biex jirriflettu l-aktar żviluppi reċenti fid-domanda mbassra, fl-ikkummissjonar ippjanat u fid-dekummissjonar tal-kapaċitajiet, fil-qafas regolatorju li dejjem jevolvi u fiċ-ċirkostanzi tas-suq. Għalhekk, l-ammont ta' kapaċità li għandha tiġi akkwistata f'kull irkant jista' jvarja mill-ammont ikkalkolat għall-irkant preċedenti li jkun ikopri l-istess perjodu ta' konsenja.

— L-NRA tipproponi l-kapaċità fil-mira tal-irkant (ATC, Auction Target Capacity) lill-gvern u tagħti opinjoni dwar il-valuri tal-parametri l-oħra proposti mit-TSO qabel ma l-gvern jieħu d-deċiżjoni finali dwar l-ammont ta' kapaċità li għandha tiġi akkwistata f'kull irkant. Imbagħad il-gvern jistabbilixxi l-parametri tal-kurva tad-domanda kif stabbilit fit-Taqsima 2.4.1. tad-deċiżjoni dwar l-għajnuna mill-Istat. Il-kurva tad-domanda hija kurva b'inklinazzjoni bi prezz minimu ta' 0,12 PLN/kW (fejn l-anqas prezz possibbli huwa ta' 0,01 PLN/kW fix-xahar). Il-kurva tad-domanda hija mfassla b'tali mod li, jekk fi rkant partikolari l-prezzijiet ikunu għoljin, tiġi akkwistata anqas kapaċità, u viċi versa.

(15) Id-durata tal-kuntratti ta' kapaċità aġġudikati permezz ta' rkantijiet tiddependi fuq in-nefqa kapitali (CAPEX, Capital Expenditure) li l-unitajiet tas-suq tal-kapaċità jridu jġarrbu biex iwasslu l-kapaċità tagħhom (il-premessa 42 tad-deċiżjoni dwar l-għajnuna mill-Istat). Jistgħu jingħataw ftehimiet ta' sena lill-unitajiet tas-suq tal-kapaċità li ma jġarrbu l-ebda CAPEX sinifikanti (jiġifieri prinċipalment il-kapaċità eżistenti). Ftehimiet bħal dawn jistgħu jingħataw kemm permezz ta' rkantijiet ewlenin kif ukoll permezz ta' rkantijiet addizzjonali.

(16) Il-ftehimiet dwar il-kapaċità ta' aktar minn sena jkunu disponibbli biss għall-parteċipanti fl-irkantijiet ewlenin. B'mod partikolari:

a) unitajiet b'CAPEX ta' aktar minn 0,5 miljun PLN/MW (± 20 %) huma eliġibbli għal ftehimiet sa 5 snin;

b) unitajiet ġodda b'CAPEX ta' aktar minn 3 miljun PLN/MW (± 20 %) huma eliġibbli għal ftehimiet sa 15-il sena;

c) unitajiet li jilħqu l-istandard ta' rendiment għall-emissjonijiet ta' 450 gCO_2/MWh ikunu eliġibbli għal ftehimiet sa 7 jew 17-il sena jekk jissodisfaw il-kundizzjonijiet fil-punti a) u b) ta' hawn fuq.

(17) Jekk ikun hemm offerti ndaqs fi rkant tal-kapaċità, tingħata preferenza lill-kapaċità bl-anqas emissjonijiet (ara l-premessa 40 tad-deċiżjoni dwar l-għajnuna mill-Istat). Din il-miżura u dik imsemmija fil-punt c) ta' hawn fuq jissejħu b'mod konġunt bħala l-"bonus ekoloġiku".

(18) Fi rkantijiet addizzjonali, il-fornituri tal-kapaċità jistgħu jiġu aġġudikati bejn kuntratt wieħed u erbgħa kuntratti trimestrali tal-kapaċità li jvarjaw minn 3 xhur sa 12-il xahar.

(19) L-obbligi ta' kapaċità li jirriżultaw minn irkantijiet primarji jistgħu jiġu nnegozjati fis-suq sekondarju f'konformità mat-Taqsima 2.6 tad-deċiżjoni dwar l-għajnuna mill-Istat.

(20) Kif indikat fil-premessa 93 tad-deċiżjoni dwar l-għajnuna mill-Istat, il-fornituri tal-kapaċità rebbieħa jkunu meħtieġa jfornu l-enerġija kull meta jkun meħtieġ biex tiġi żgurata s-sigurtà tal-provvista, jiġifieri matul eventi ta' stress fuq is-sistema. In-nuqqas li jiġi ssodisfat dan l-obbligu jirriżulta f'penali, kif stabbiliti fit-Taqsima 2.7.3 tad-deċiżjoni dwar l-għajnuna mill-Istat.

3. **DESKRIZZJONI TAD-DEROGA MITLUBA**

3.1. Kundizzjonijiet skont l-Artikolu 64(2c) tar-Regolament dwar l-Elettriku

(21) L-Artikolu 64(2c) tar-Regolament dwar l-Elettriku jipprevedi proċess tal-irkant b'żewġ stadji biex tiġi implimentata d-deroga, li jinkludu proċess tal-irkant primarju u ieħor supplimentari.

3.1.1. *Proċessi tal-irkantijiet primarji (irkantijiet ewlenin u addizzjonali)*

(22) L-ewwel irkant ewlieni seħħ f'Novembru 2018. L-ewwel irkant addizzjonali seħħ fl-2020. Il-Polonja tirrapporta li saru l-irkantijiet ewlenin għas-snin ta' konsenja 2025 sa 2028, kif ukoll l-irkantijiet addizzjonali għall-2025 u għall-2026. Il-Polonja ssostni li l-irkantijiet primarji kollha mwettqa wara l-31 ta' Diċembru 2019 għal perjodu ta' konsenja li jibda wara l-1 ta' Lulju 2025 jikkostitwixxu rkantijiet primarji skont it-tifsira tal-Artikolu 64(2c)(a) tar-Regolament dwar l-Elettriku.

(23) Il-Polonja ssostni li l-organizzazzjoni tal-irkantijiet primarji għall-perjodi ta' konsenja li jibdew wara l-1 ta' Lulju 2025 tiżgura li jkunu biss il-fornituri tal-kapaċità li jissodisfaw il-limitu tal-emissjonijiet li jkunu jistgħu jipparteċipaw u li l-parteċipazzjoni tagħhom tkun massimizzata, peress li ma jiffaċċjawx kompetizzjoni minn fornituri li ma jissodisfawx il-limitu tal-emissjonijiet. Barra minn hekk, il-kapaċità b'emissjonijiet baxxi tista' tibbenefika mill-bonus ekoloġiku. Barra minn hekk, il-kuntratti aġġudikati fl-irkantijiet primarji, u b'mod partikolari fl-irkantijiet ewlenin, għandhom durata ferm itwal minn dawk li kieku jiġu aġġudikati fl-irkantijiet supplimentari jekk tingħata d-deroga.

(24) Fl-applikazzjoni tagħha, il-Polonja targumenta li l-irkantijiet primarji li twettqu u li se [4] jitwettqu għas-snin ta' konsenja 2025 sa 2028 ma jsolvux it-tħassib dwar l-adegwatezza għal dawk il-perjodi ta' konsenja. Hija ssostni wkoll li, fin-nuqqas tad-deroga, l-unitajiet ta' ġenerazzjoni eżistenti li ma jissodisfawx il-limitu tal-emissjonijiet iżda li huma neċessarji biex jiggarantixxu l-adegwatezza tas-sistema jiġu ddekummissjonati minħabba l-vijabbiltà ekonomika negattiva.

(25) Dan it-tħassib dwar l-adegwatezza ġie identifikat abbażi tar-riżultati tal-valutazzjoni nazzjonali dwar l-adegwatezza tar-riżorsi ("NRAA", National Resource Adequacy Assessment) [5] tal-2024, li sservi wkoll bħala bażi għall-istima tal-ammont totali ta' kapaċità meħtieġa biex jintlaħaq l-istandard ta' affidabbiltà ("obbligu ta' kapaċità meħtieġ", ara t-Table 1 ta' hawn taħt).

Tabella 1

Tab. 5.3 Kapaċità tal-irkanti biex tiġi żgurata l-konformità mal-istandard ta' affidabbiltà għall-konsumaturi finali fis-snin 2025-2028

Perjodu ta' konsenja		Obbligi Totali ta' Kapaċità
It-tieni nofs tal-2025	MW	24 122
2026	MW	24 872
2027	MW	25 323
2028	MW	25 717

Sors: l-NRAA Pollakka

(26) Il-Polonja ssostni li, wara li jitnaqqsu mill-obbligu ta' kapaċità meħtieġ il-volumi diġà kkuntrattati permezz tal-irkantijiet primarji għas-snin ta' konsenja koperti mid-deroga (ara t-Table 2 ta' hawn taħt) kif ukoll kapaċitajiet oħra meqjusa disponibbli għas-sistema (eż. dawk appoġġati permezz ta' skemi oħra), jifdal distakk. L-ATC tirrappreżenta l-ammont ta' kapaċità li għandha tiġi kkuntrattata f'kull irkant f'konformità mal-metodoloġija deskritta fil-premessa (14) ta' hawn fuq. Il-valuri kollha jingħataw f'MW.

Tabella 2

Sena	ATC (irkant ewlieni)	Volum ikkuntrattat tal-irkant ewlieni	ATC (irkant addizzjonali Q1)	ATC (irkant addizzjonali Q2)	ATC (irkant addizzjonali Q3)	ATC (irkant addizzjonali Q4)	Volum ikkuntrattat tal-irkant addizzjonali Q1	Volum ikkuntrattat tal-irkant addizzjonali Q2	Volum ikkuntrattat tal-irkant addizzjonali Q3	Volum ikkuntrattat tal-irkant addizzjonali Q4
2025	2 526	2 367,304	3 520	1 131	500	842	3 144,653	1 142,555	524,569	830,866
2026	7 991	7 188,584	2 450	100	100	5 010	2 022,723	87,524	93,524	2 387,759
2027	6 237	5 379,156	1 909	100	100	1 284	m/a	m/a	m/a	m/a
2028	5 791	7 070,951	m/a	m/a	m/a	m/a	m/a	m/a	m/a	m/a

Sors: il-Ministeru għall-Klima u għall-Ambjent, il-Polonja

[4] Irkantijiet addizzjonali għas-snin ta' konsenja 2027 u 2028, li għandhom jitwettqu fl-2026 u fl-2027, rispettivament.
[5] PSE S.A., Il-pubblikazzjoni ta' rapport skont l-Artikolu 15(i) tal-Liġi dwar l-Enerġija, https://www.pse.pl/-/publikacja-raportu-zgodnie-z-art-15-i-ustawy-prawo-energetyczne?safeargs=696e686572697452656469726563743d74727565267265646972656374643d253246686f6d65.

3.1.2. *Irkantijiet supplimentari*

(27) Il-Polonja tipproponi l-introduzzjoni ta' rkantijiet supplimentari li jkunu miftuħa wkoll għal impjanti eżistenti li jaqbżu l-limitu tal-emissjonijiet. Il-Polonja tispjega li l-irkantijiet supplimentari għal sena partikolari jiġu organizzati biss meta l-ħtieġa għal kapaċità addizzjonali tkun iġġustifikata abbażi tar-riżultati tal-NRAA u jekk jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet li ġejjin biss:

(a) ikunu ġew konklużi l-irkantijiet ewlenin u addizzjonali għall-perjodu ta' konsenja partikolari; u

(b) l-irkantijiet ewlenin u addizzjonali jkunu naqsu milli jakkwistaw volum ta' kapaċità suffiċjenti biex jintlaħaq l-istandard ta' affidabbiltà għal perjodu ta' konsenja partikolari.

(28) Il-Polonja tispjega li, jekk dawn il-kundizzjonijiet jiġu ssodisfati għal kull waħda mis-snin ta' konsenja koperti mid-deroga mitluba, hija twettaq erba' rkantijiet supplimentari għall-perjodi ta' konsenja li ġejjin: it-tieni nofs tal-2025 (kuntratt semiannwali) u s-snin ta' konsenja 2026, 2027 u 2028 (kuntratti annwali).

(29) Table 3 tipprovdi ħarsa ġenerali lejn il-proċess tal-irkant b'żewġ stadji u s-snin li fihom isir kull irkant (ewlieni, addizzjonali u supplimentari, jekk ikun neċessarju).

Tabella 3

Perjodu ta' konsenja tal-għajnuna mill-Istat	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
It-tieni nofs tal-2025	MA				AA	SA+DP			
2026		MA				AA+SA	DP		
2027			MA				AA+SA	DP	
2028				MA				AA+SA	DP

Ministry of Climate and Environment Republic of Poland

MA – irkant ewlieni (main auction), **AA** – irkant addizzjonali (additional auction), **SA** – irkant supplimentari (supplementary auction), **DP** – perjodu ta' konsenja (delivery period)

Sors: il-Ministeru għall-Klima u għall-Ambjent, il-Polonja

(30) Il-Polonja infurmat lill-Kummissjoni li l-ewwel irkant supplimentari (għall-konsenja fit-tieni nofs tal-2025) twettaq fil-15 ta' Mejju 2025, b'ATC ta' 5 444 MW. Din l-ATC speċifika ġiet ivverifikata mill-NRA fl-ittra tagħha tal-14 ta' Mejju 2025. Abbażi tar-riżultati preliminari tal-irkant, intgħażlu t-teknoloġiji li ġejjin: il-faħam, il-gass, l-RES, ir-rispons tad-domanda u l-kapaċità transfruntiera, li jirriżultaw f'total ta' obbligi ta' kapaċità kkuntrattati ta' 5 050,856 MW. Il-Polonja kkonfermat li l-ftehimiet dwar il-kapaċità konklużi fl-irkantijiet supplimentari mhux se jiġu eżegwiti sakemm tiġi adottata din id-Deċiżjoni ([6]).

(31) Il-Polonja kkonfermat li l-irkantijiet supplimentari japplikaw l-istess kundizzjonijiet bħall-irkantijiet primarji skont l-iskema eżistenti, kif deskritt fit-Taqsima 2 ta' hawn fuq, ħlief għall-kriterji ta' eliġibbiltà (ara l-premessa (32)), għall-frekwenza tal-irkantijiet (ara l-premessi (28) u (29)), għall-formula applikata biex jiġi ddeterminat l-ammont ta' kapaċità li għandha tiġi akkwistata, inkluża l-kapaċità transfruntiera (ara l-premessa (35)), u għad-durata tal-kuntratt (ara l-premessa (28)). Dawn l-elementi ġew aġġustati sabiex jikkonformaw mal-kundizzjonijiet tal-Artikolu 64(2b) tar-Regolament dwar l-Elettriku.

(32) Minbarra l-unitajiet eliġibbli biex jipparteċipaw fl-irkantijiet primarji, l-impjanti eżistenti li jaqbżu l-limitu tal-emissjonijiet jitħallew jipparteċipaw biss fi rkantijiet supplimentari.

(33) Sat-30 ta' April tas-sena ta' qabel il-perjodu ta' konsenja, it-TSO jew iħabbar id-data li fiha jkun se jsir l-irkant supplimentari jew, jekk l-istandard ta' affidabbiltà jkun jista' jintlaħaq permezz tal-irkantijiet ewlenin u addizzjonali (abbażi tal-NRAA), jikkonferma li ma jkun se jsir l-ebda rkant supplimentari għall-perjodu ta' konsenja kkonċernat.

([6]) Kif stabbilit fl-Artikolu 6 tal-Att Pollakk tal-24 ta' Jannar 2025 li jemenda l-Att dwar is-Suq tal-Kapaċità (*Il-Ġurnal tal-Liġijiet* 2025, il-punt 159).

(34) Il-Polonja tispjega li l-NRA u l-Ministeru għall-Klima u għall-Ambjent jagħtu l-opinjoni tagħhom dwar l-NRAA jew l-aġġornament tagħha. Din l-opinjoni tiġi ppubblikata mit-TSO u sservi bħala bażi għall-kalkolu tal-volum tal-kapaċità li għandu jiġi akkwistat fl-irkant supplimentari għal perjodu ta' konsenja partikolari.

(35) Skont il-Polonja, sabiex jiġi ddeterminat l-ammont xieraq ta' kapaċità li għandha tiġi akkwistata f'kull irkant supplimentari, it-TSO japplika l-formula li ġejja: ATC = obbligi totali ta' kapaċità meħtieġa (kif identifikati fl-NRAA, ara t-Table 1 fil-premessa (25)) – kapaċità li ġiet ikkuntrattata permezz ta' rkantijiet primarji (ewlenin u addizzjonali) – kapaċità bi dħul garantit (eż. RES appoġġati bi skemi oħra).

(36) Abbażi tal-formula ta' hawn fuq, il-Polonja tistma li l-ATC għall-irkantijiet supplimentari għall-2025 u għall-2026 hija ta' madwar 5,4 GW u 6,9 GW rispettivament. L-ATC għall-2027 u għall-2028 tiġi kkalkolata wara li jkunu saru l-irkantijiet addizzjonali għal dawn is-snin ta' konsenja.

(37) Skont l-applikazzjoni, il-kuntratti ta' kapaċità annwali ma jistgħux jaqbżu d-durata tad-deroga, u għalhekk, il-pagamenti tal-kapaċità jkunu impenjati biss sa tmiem l-2028.

3.2. **Identifikazzjoni tat-tħassib dwar l-adegwatezza**

3.2.1. *L-istandard ta' affidabbiltà*

(38) L-Artikolu 25(1) tar-Regolament dwar l-Elettriku jirrikjedi li l-Istati Membri jkollhom standard ta' affidabbiltà fis-seħħ meta japplikaw il-mekkaniżmi ta' kapaċità, li jindika "l-livell neċessarju ta' sigurtà tal-provvista tal-enerġija tal-Istat Membru".

(39) Skont l-Artikolu 25(2) tar-Regolament dwar l-Elettriku, l-istandard ta' affidabbiltà jrid jiġi stabbilit mill-Istat Membru jew minn awtorità kompetenti maħtura mill-Istat Membru, wara proposta mill-NRA. L-istandard ta' affidabbiltà jrid ikun ibbażat fuq il-metodoloġija stabbilita fl-Artikolu 23(6) tar-Regolament dwar l-Elettriku.

(40) L-Artikolu 23(6) tar-Regolament dwar l-Elettriku jipprevedi l-istabbiliment ta' metodoloġija tal-UE għall-kalkolu tal-valur tat-tagħbija mitlufa ("VOLL", Value of Lost Load) ([7]), il-kost tal-entrata l-ġdida ("CONE", Cost Of New Entry) u l-istandard ta' affidabbiltà ("RS", Reliability Standard) ([8]).

(41) Fl-2024, il-Ministeru Pollakk għall-Klima u għall-Ambjent irrieżamina l-istandard ta' affidabbiltà u stabbilieh għal 3 sigħat ta' LOLE ([9]) fis-sena, li jikkorrispondi għall-valur stabbilit fit-Taqsima 2.2.1. tad-deċiżjoni dwar l-għajnuna mill-Istat. Skont il-Polonja, l-istandard kien ibbażat fuq il-kalkoli magħmula f'konformità mal-metodoloġija tal-RS adottata mill-Aġenzija tal-UE għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-Enerġija ("ACER", Agency for the Cooperation of Energy Regulators) u bl-użu tal-parametri kkalkolati mill-NRA ([10]) u tar-riżultati tal-valutazzjoni Ewropea dwar l-adegwatezza tar-riżorsi ("ERAA") għall-2023 ("ERAA 2023"). Id-deċiżjoni hija disponibbli għall-pubbliku ([11]).

3.2.2. *Valutazzjonijiet tal-adegwatezza tar-riżorsi*

(42) L-Artikolu 20(1) tar-Regolament dwar l-Elettriku jirrikjedi li l-Istati Membri jimmonitorjaw l-adegwatezza tar-riżorsi fit-territorju tagħhom abbażi tal-ERAA msemmija fl-Artikolu 23 tar-Regolament. Sabiex jikkomplementaw l-ERAA, l-Istati Membri jistgħu jwettqu wkoll NRAA skont l-Artikolu 24 tar-Regolament.

([7]) L-Artikolu 2(9) tar-Regolament dwar l-Elettriku jiddefinixxi l-VOLL bħala "stima f'euro/MWh tal-prezz massimu tal-elettriku li l-klijenti huma lesti li jħallsu biex jevitaw l-indisponibbiltà tal-elettriku".

([8]) Fit-2 ta' Ottubru 2020, l-ACER approvat il-metodoloġija għall-kalkolu tal-VOLL (il-"metodoloġija tal-VOLL"), għas-CONE (il-"metodoloġija tas-CONE") u għall-istandard ta' affidabbiltà (il-"metodoloġija tal-RS"), kollettivament imsejħa l-"metodoloġija għall-metriċi tal-adegwatezza": https://acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Decisions_annex/ACER%20Decision%2023-2020%20on%20VOLL%20CONE%20RS%20-%20Annex%20I.pdf.

([9]) Dan huwa ddefinit bħala n-numru medju ta' sigħat fis-sena li fihom il-provvista tkun mistennija li tkun anqas mid-domanda bit-tħaddim normali tas-sistema.

([10]) L-NRA Pollakka kkalkolat il-VOLL għal 80,6 elf PLN/MWh u s-CONE kif ġej: CONE fiss ta' 559 608 PLN/MWh u CONE varjabbli ta' 0 PLN/MWh.

([11]) Disponibbli online fuq https://dziennikustaw.gov.pl/DU/2024/1389.

(43) Skont l-Artikoli 23(3) u 24(1) tar-Regolament dwar l-Elettriku, jenħtieġ li n-Network Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku ("ENTSO-E", European Network of Transmission System Operators for Electricity) jiżviluppa metodoloġija bbażata fuq il-prinċipji previsti fl-Artikolu 23(5) tar-Regolament dwar l-Elettriku, li għandha tintuża għall-ERAA u kwalunkwe NRAA ([12]). Filwaqt li l-ERAA hija bbażata fuq xenarju ta' referenza ċentrali tad-domanda u tal-provvista mbassra, li l-NRAA trid tinkludi wkoll, l-NRAA tista' tqis ukoll sensittivitajiet addizzjonali (ara l-Artikoli 23(5) u 24(1) tar-Regolament dwar l-Elettriku).

(44) Fit-2 ta' Mejju 2024, l-ACER approvat l-ERAA 2023. Din kienet l-ewwel darba li ERAA ġiet approvata formalment.

(45) L-ERAA 2023 timmudella 4 snin fil-mira (2025, 2028, 2030, u 2033). Ir-riżultati tax-xenarju ta' referenza ċentrali għall-Polonja fl-ERAA 2023 huma ppreżentati fit-Table 4 ta' hawn taħt. Meta l-LOLE rrapportat ikun anqas minn 3, jitqies li l-istandard ta' affidabbiltà ġie ssodisfat, jiġifieri ma jkun ġie identifikat l-ebda tħassib dwar l-adegwatezza tar-riżorsi. Ir-riżultati tal-ERAA 2023 juru kif ma hemm l-ebda tħassib dwar l-adegwatezza għas-snin fil-mira 2025, 2028 u 2030. Madankollu, għall-2033 l-istandard ta' affidabbiltà jinqabeż. Fil-qosor, l-ERAA 2023 tidentifika tħassib dwar l-adegwatezza fil-Polonja għas-sena fil-mira 2033 biss.

Tabella 4

Riżultati tal-adegwatezza tal-ERAA 2023, LOLE ([13])

Valutazzjoni	2025	2028	2030	2033
Standard Pollakk ta' affidabbiltà	3,0	3,0	3,0	3,0
ERAA 2023	0,1	1,8	2,5	8,5

(46) Fis-7 ta' April 2025, l-ENTSO-E ssottometta l-proposta tiegħu għall-ERAA 2024 lill-ACER ([14]). Wara s-sottomissjoni, l-ACER bdiet ir-rieżami tagħha tal-abbozz tal-ERAA 2024 f'konformità mal-Artikolu 23(7) tar-Regolament dwar l-Elettriku.

(47) Filwaqt li għadha taħt rieżami u soġġetta għall-approvazzjoni jew għall-emenda mill-ACER, l-ERAA 2024 tidentifika tħassib dwar l-adegwatezza għas-snin fil-mira kollha koperti mid-deroga (2025 sa 2028), għalkemm it-tħassib huwa iżgħar minn dak identifikat fl-NRAA, kif muri fit-Table 5 ta' hawn taħt.

Tabella 5

Riżultati tal-adegwatezza tal-ERAA 2024, LOLE

Valutazzjoni	2026	2028	2030	2035
Standard Pollakk ta' affidabbiltà	3,0	3,0	3,0	3,0
ERAA 2024	3,9	13,7	9,2	9,8

([12]) Fit-2 ta' Ottubru 2020, l-ACER approvat il-metodoloġija għall-ERAA ("il-metodoloġija tal-ERAA") f'konformità mal-Artikolu 23(3) tar-Regolament dwar l-Elettriku. Ara d-Deċiżjoni tal-ACER dwar il-metodoloġija tal-ERAA fuq https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Individual%20Decisions_annex/ACER%20Decision%2024-2020%20on%20ERAA%20-%20Annex%20I_1.pdf.
([13]) Disponibbli fuq https://www.entsoe.eu/eraa/2023/.
([14]) Disponibbli fuq https://www.entsoe.eu/eraa/2024/.

(48) L-NRAA fiha xenarju ta' referenza ċentrali mingħajr kuntratti ġodda tal-mekkaniżmu ta' kapaċità (imsejjaħ ix-"xenarju bażi" fl-NRAA Pollakka) u xenarju b'kuntratti ġodda tal-mekkaniżmu ta' kapaċità (imsejjaħ ix-"xenarju b'mekkaniżmu ta' kapaċità"). Dawn tal-aħħar jinkludu l-kapaċità li għandha tiġi akkwistata skont il-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti, permezz ta' rkantijiet supplimentari u permezz ta' mekkaniżmi oħra, bħal mekkaniżmi ta' kapaċità futuri. L-NRAA timmudella 16-il sena fil-mira (mill-2025 sal-2040). Ix-xenarju bażi huwa x-xenarju rilevanti li juri tħassib dwar l-adegwatezza. Fl-opinjoni tal-ACER dwar l-NRAA (ara l-premessa (51) ta' hawn taħt), dan jitqabbel max-xenarju ta' referenza ċentrali tal-ERAA 2023, peress li jirrappreżenta approċċ korrispondenti u komparabbli max-xenarju ta' referenza ċentrali tal-ERAA 2023, li b'mod simili ma kienx jinkludi kuntratti ġodda tal-mekkaniżmu ta' kapaċità.

(49) Ir-riżultati tal-NRAA Pollakka għal-LOLE u għall-enerġija mbassra mhux ipprovduta ("EENS", Expected Energy Not Served) fix-xenarju bażi huma ppreżentati fit-Table 6.

Tabella 6

Riżultati tal-NRAA

Sena		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
LOLE	siegħa /sena	7,6	40,8	50,2	33,3	20,5	9,6	6,6	14,3	15,0	14,4	10,9	10,8	12,5	10,4	5,8	14,2
EENS	GWh/s ena	5,8	40,6	54,4	52,1	31,8	13,8	9,4	22,7	24,3	23,6	18,1	23,5	25,3	23,3	13,5	33,6

Sors: kompilazzjoni ta' data ta' PSE għat-tħejjija tal-NRAA

(50) Ir-riżultati tal-NRAA fix-xenarju bażi juru LOLE ogħla mir-riżultati tal-ERAA 2023 għall-4 snin fil-mira kkunsidrati kollha (2025, 2028, 2030 u 2033). B'mod partikolari, l-istandard ta' affidabbiltà jinqabeż fis-snin kollha mmudellati fix-xenarju bażi tal-NRAA.

3.2.3. *L-opinjoni tal-ACER skont l-Artikolu 24(3) tar-Regolament dwar l-Elettriku*

(51) Il-Polonja ssottomettiet l-NRAA Pollakka lill-ACER għal opinjoni, f'konformità mal-Artikolu 24(3) tar-Regolament dwar l-Elettriku. Peress li l-ACER approvat ERAA għall-ewwel darba fl-2024 (ara l-premessa (44) ta' hawn fuq), l-Artikolu 24(3) tar-Regolament dwar l-Elettriku, li jirrikjedi li l-Istati Membri jissottomettu l-NRAAs tagħhom lill-ACER għal opinjoni f'każijiet ta' diverġenzi bejn l-NRAA u l-ERAA, *de facto* ma kienx applikabbli fis-snin preċedenti.

(52) Fit-3 ta' Frar 2025, l-ACER ħarġet opinjoni li tinkludi rakkomandazzjonijiet dwar l-NRAA Pollakka ([15]). Fl-opinjoni tagħha, l-ACER spjegat li d-differenzi bejn l-NRAA Pollakka u l-ERAA 2023 kienu ġustifikati f'termini tas-suppożizzjonijiet dwar ir-riżorsi tal-kapaċità iżda mhux ġustifikati fir-rigward tas-suppożizzjonijiet dwar l-iskambji transżonali. Fir-rigward tad-differenza fl-immudellar tar-riżorsi tal-kapaċità, l-ACER ma setgħetx tikkonkludi jekk id-differenza kinitx ġustifikata.

(53) Fl-opinjoni tagħha, l-ACER għamlet ir-rakkomandazzjonijiet li ġejjin:

(a) fir-rigward tas-suppożizzjonijiet dwar l-iskambji transżonali, jenħtieġ li s-suppożizzjonijiet dwar l-importazzjoni u l-esportazzjoni jittejbu fl-NRAA Pollakka sabiex jirriflettu aħjar il-funzjonament tas-suq tal-elettriku Ewropew interkonness. Pereżempju, jenħtieġ li ż-żoni u r-reġjuni tal-offerti barranin jiġu mmudellati abbażi tas-settijiet ta' data disponibbli fl-ERAA;

(b) fir-rigward tas-suppożizzjonijiet dwar ir-riżorsi tal-kapaċità, jenħtieġ li l-istess kostijiet nazzjonali speċifiċi użati fl-NRAA jintużaw ukoll fl-ERAA;

([15]) ACER Opinion No 01/2025 of 3 February 2025 on the differences between the national resource adequacy assessment of Poland and the 2023 European resource adequacy assessment.

(c) fir-rigward tal-immudellar tar-riżorsi tal-kapaċità, jenħtieġ li l-valutazzjoni tal-vijabbiltà ekonomika ("EVA", Economic Viability Assessment) tiġi aġġornata biex tqis kif xieraq id-dħul u l-kostijiet futuri. L-ACER tirrakkomanda, b'mod partikolari, li tiġi pprovduta aktar ċarezza dwar l-eżiti ekonomiċi tal-EVA u li tiġi ssostanzjata s-suppożizzjoni li l-ebda rispons tad-domanda jew ħżin addizzjonali ma jidħol fis-sistema Pollakka lil hinn mill-kapaċità kkuntrattata fil-mekkaniżmu ta' kapaċità.

3.2.4. *Rapport skont l-Artikolu 24(3) tar-Regolament dwar l-Elettriku*

(54) L-aħħar subparagrafu tal-Artikolu 24(3) tar-Regolament dwar l-Elettriku jirrikjedi li l-korp responsabbli għall-NRAA jqis kif xieraq l-opinjoni tal-ACER, u, meta jkun neċessarju, jemenda l-valutazzjoni tagħha. Meta jiddeċiedi li ma jqisx b'mod sħiħ l-opinjoni tal-ACER, il-korp li jkun responsabbli għall-NRAA jeħtieġlu jippubblika rapport b'raġunijiet dettaljati.

(55) Fit-22 ta' April 2025, it-TSO Pollakk ippubblika rapport bi tweġiba għall-opinjoni tal-ACER dwar id-differenzi bejn l-NRAA u l-ERAA 2023 ([16]). Fir-rapport tiegħu, it-TSO Pollakk għamel il-punti li ġejjin.

— Dwar id-differenzi fis-suppożizzjonijiet dwar l-iskambji transżonali, l-approċċ simplifikat applikat għall-immudellar reġjonali għandu impatt limitat fuq ir-riżultati tal-NRAA. L-NRAA tapplika approċċ għas-suppożizzjonijiet dwar l-importazzjoni li huwa konsistenti mal-metodoloġija tal-parteċipazzjoni transfruntiera (l-Artikolu 26(11)(a) tar-Regolament dwar l-Elettriku) ([17]). Id-diverġenza fis-suppożizzjonijiet dwar l-esportazzjoni hija ġġustifikata mill-fatt li l-Polonja hija primarjament żona tal-offerti li timporta, u l-immudellar tal-esportazzjonijiet fl-NRAA sempliċement inaqqas it-tnaqqis fl-RES mingħajr ma jtejjeb il-vijabbiltà ekonomika tal-impjanti eżistenti. Konsegwentement, is-suppożizzjonijiet dwar l-esportazzjoni tal-NRAA ma jaffettwawx it-taħlita tal-kapaċità jew ibiddlu b'mod sinifikanti r-riskji ta' adegwatezza.

— Id-diverġenza fis-suppożizzjonijiet dwar ir-riżorsi tal-kapaċità hija dovuta għat-twaqqit differenti tal-ġbir tal-input għaż-żewġ studji (l-ewwel nofs tal-2024 għall-NRAA u t-tmiem tal-2022 għall-ERAA 2023).

— Rigward id-differenzi fl-immudellar tar-riżorsi tal-kapaċità, il-kalkoli tal-EVA fl-NRAA jikkostitwixxu approċċ aktar akkurat u rappreżentattiv minn dak użat fl-ERAA. Rigward id-diverġenza fis-suppożizzjonijiet dwar ir-rispons tad-domanda u l-ħżin, it-TSO Pollakk jiddikjara li l-kalkoli tiegħu ma juru l-ebda deċiżjoni ta' investiment għall-ħżin qabel l-2029, u li l-varar tal-ħżin immotivat mis-suq ikun mistenni mill-2036 'il quddiem. Fir-rispons tad-domanda, it-TSO Pollakk jispjega li b'kuntrast mal-ERAA 2023, l-NRAA timmudella r-rispons impliċitu tad-domanda wkoll. Id-diverġenza fix-xejriet tal-manutenzjoni ppjanata tal-impjanti tal-enerġija hija aktar allinjata mal-osservazzjonijiet tal-ħajja reali minn dawk ikkunsidrati fl-ERAA 2023.

3.3. **Rapport li jakkumpanja d-deroga mitluba**

(56) Skont l-Artikolu 64(2d) tar-Regolament dwar l-Elettriku, applikazzjoni għal deroga trid tkun akkumpanjata minn rapport, li jrid jinkludi:

(a) valutazzjoni tal-impatt tad-deroga f'termini ta' emissjonijiet ta' gassijiet serra, u fuq it-tranżizzjoni lejn l-enerġija rinnovabbli, iż-żieda fil-flessibbiltà, il-ħżin tal-enerġija, l-elettromobbiltà u r-rispons tad-domanda;

(b) pjan bi stadji importanti għat-tranżizzjoni lil hinn mill-parteċipazzjoni tal-kapaċità ta' ġenerazzjoni msemmija fil-paragrafu 2b fil-mekkaniżmi ta' kapaċità sad-data tal-iskadenza tad-deroga, inkluż pjan għall-akkwist tal-kapaċità ta' sostituzzjoni neċessarja f'konformità mat-trajettorja nazzjonali indikattiva għas-sehem ġenerali ta' enerġija rinnovabbli u valutazzjoni tal-ostakli għall-investiment li jikkawżaw in-nuqqas ta' offerti suffiċjenti fil-proċedura kompetittiva ta' offerti msemmija fil-paragrafu 2c, il-punt (a).

([16]) Disponibbli fuq: https://www.pse.pl/documents/20182/51490/250422_Opinion_response.pdf.
([17]) Disponibbli fuq: https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Individual%20Decisions/ACER%20Decision%2036-2020%0on%20cross-border%20participation_XBP%20CM_0.pdf.

3.3.1. *Impatt fuq l-emissjonijiet ta' gassijiet serra*

(57) Il-Polonja tqabbel iż-żewġ xenarji ppreżentati fl-NRAA (ara l-premessa (48) ta' hawn fuq) biex tivvaluta l-impatt fuq l-emissjonijiet ta' gassijiet serra tal-introduzzjoni ta' deroga fil-forma ta' rkantijiet supplimentari.

(58) Il-Polonja tispjega li d-differenza ewlenija bejn iż-żewġ xenarji hija li l-volum ta' enerġija mhux ipprovduta huwa ogħla b'mod sinifikanti fix-xenarju bażi milli fix-xenarju b'mekkaniżmu ta' kapaċità. It-Table 7 ta' hawn taħt tqabbel il-valuri tal-enerġija mhux ipprovduta fiż-żewġ xenarji tal-NRAA.

Tabella 7

Valuri tal-enerġija mhux ipprovduta fiż-żewġ xenarji tal-NRAA

Sena		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Xenarju Bażi	GWh/sena	5,8	40,6	54,4	52,1	31,8	13,8	9,4	22,7	24,3	23,6	18,1	23,5	25,3	23,3	13,5	33,6
Xenarju b'Mekkaniżmu ta' Kapaċità	GWh/sena	1,8	2,1	3,2	2,4	3,6	2,2	2,9	3,8	2,1	4,3	3,8	6,4	10,2	5,1	8,7	4,0

Sors: kompilazzjoni ta' data ta' PSE għat-tħejjija tal-NRAA

(59) Il-Polonja tistma li fit-terminu qasir, l-implimentazzjoni tad-deroga tista' twassal għal żieda żgħira fl-emissjonijiet ta' CO_2 (b'0,2 - 0,3 % tal-emissjonijiet tas-settur tal-enerġija) matul il-perjodu kopert mid-deroga (2025 sa 2028). Il-Polonja tispjega li dan huwa minħabba li fix-xenarju b'mekkaniżmu ta' kapaċità, jinkiseb l-istandard ta' affidabbiltà, li jirriżulta f'anqas enerġija mhux ipprovduta milli fix-xenarju bażi, peress li unitajiet intensivi fl-emissjonijiet ikunu eliġibbli biex jipparteċipaw fi rkantijiet supplimentari biex jilħqu l-istandard ta' affidabbiltà. Il-Polonja ssostni li matul dan il-perjodu, minħabba ż-żmien meħtieġ għall-eżekuzzjoni tagħhom, mhuwiex possibbli li jiġu kkummissjonati kwantitajiet kbar ta' unitajiet termali ġodda b'emissjonijiet aktar baxxi, bħal Turbini tal-Gass b'Ċiklu Miftuħ/Ikkombinat(OCGTs, Open Cycle Gas Turbines/CCGTs, Combined Cycle Gas Turbines), li jnaqqsu dawk l-emissjonijiet addizzjonali.

(60) It-Table 8 tqabbel l-emissjonijiet tas-CO_2 abbażi tad-data mis-settur tal-ġenerazzjoni tal-elettriku u tas-sħana fl-emissjonijiet tas-sħana u enerġija kkombinati (CHP, Combined Heat and Power) fiż-żewġ xenarji fl-NRAA.

Tabella 8

Tabella 8

Sena			2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
A	Xenarju Bażi	Mt	99,3	92,6	84,2	75,9	68,7	62,2	51,7	47,3	44,3	41,4	38,9	34,8	34,1	32,3	31,9	30,4
B	Xenarju b'Mekkaniżmu ta' Kapaċità	Mt	99,5	92,9	84,8	76,1	68,7	62,4	51,7	47,5	43,5	40,3	38,3	34,3	33,4	31,7	31,3	29,9
C=B-A	Differenza	Mt	0,2	0,3	0,5	0,1	0,0	0,2	0,0	0,1	-0,9	-1,1	-0,6	-0,5	-0,7	-0,7	-0,7	-0,5

Sors: kompilazzjoni ta' data ta' PSE għat-tħejjija tal-NRAA

(61) Il-Polonja tikkonkludi li d-deroga jkollha impatt limitat ħafna fuq l-emissjonijiet fis-settur tal-ġenerazzjoni tal-elettriku f'unitajiet ta' ġenerazzjoni b'dispaċċ ċentrali, peress li l-volum ta' unitajiet koperti mid-deroga li huma potenzjalment eliġibbli għal kuntratti ta' kapaċità permezz ta' rkantijiet supplimentari jkun limitat għall-minimu neċessarju. Min-naħa l-oħra, kif spjegat fid-dettall fit-Taqsima 3.3.2. ta' hawn taħt, il-Polonja targumenta li d-deroga toħloq kundizzjonijiet tas-suq aktar stabbli għad-deċiżjonijiet ta' investiment dwar ir-rispons tad-domanda, il-ħżin u l-RES, u b'hekk tiffaċilita tnaqqis aktar rapidu tal-emissjonijiet fis-snin ta' wara (u fit-terminu medju). Għal din ir-raġuni, il-Polonja targumenta wkoll li fix-xenarju bażi, il-livelli tal-emissjonijiet huma ogħla fis-snin mill-2033 sal-2040, minħabba kundizzjonijiet tas-suq anqas favorevoli għal investimenti ġodda.

3.3.2. *Impatt fuq it-tranżizzjoni tal-enerġija*

(62) Il-Polonja tuża ż-żewġ xenarji ppreżentati fl-NRAA (ara l-premessa (48) ta' hawn fuq) bħala bażi għall-valutazzjoni tal-impatt tad-deroga fuq l-objettivi tat-tranżizzjoni tal-enerġija wkoll, jiġifieri fuq it-tranżizzjoni lejn l-enerġija rinnovabbli, iż-żieda fil-flessibbiltà, il-ħżin tal-enerġija, l-elettromobbiltà u r-rispons tad-domanda.

(63) Din l-analiżi komparattiva turi li d-deroga tista' temporanjament iżżomm volum kemxejn ogħla ta' unitajiet ta' ġenerazzjoni b'emissjonijiet ogħla. Madankollu, skont il-Polonja, fit-terminu medju - fis-snin 2030 - l-eliminazzjoni gradwali tal-unitajiet b'emissjonijiet għoljin taċċellera fix-xenarju b'mekkaniżmu ta' kapaċità meta mqabbel max-xenarju bażi.

(64) Skont il-Polonja, l-implimentazzjoni tad-deroga timminimizza r-riskju li l-istandard ta' affidabbiltà ma jintlaħaqx u tnaqqas il-volatilità tal-prezzijiet. Dan joħloq kundizzjonijiet tas-suq aktar stabbli u prevedibbli, li jrawmu investimenti f'kapaċità flessibbli, bħal fil-ħżin u f'unitajiet ġodda konsenjabbli, fil-kapaċità rinnovabbli u fl-elettromobbiltà, li fl-aħħar mill-aħħar iwasslu biex l-unitajiet tal-faħam ma jibqgħux neċessarji biex jinżamm l-istandard ta' affidabbiltà. Il-Polonja ssostni wkoll li, fin-nuqqas tad-deroga, unitajiet eżistenti konsenjabbli u flessibbli (jiġifieri unitajiet ta' rispons tad-domanda u ta' ħżin tal-enerġija) ikunu meħtieġa joperaw ta' spiss ħafna u jistgħu ma jkunux kapaċi jissodisfaw l-obbligi tagħhom skont ir-regoli eżistenti tal-mekkaniżmi ta' kapaċità f'sistema ferm inadegwata, bir-riskju li jiffaċċjaw penali. Dan jiskoraġġixxi l-investimenti f'teknoloġiji nodfa flessibbli u l-parteċipazzjoni tagħhom fis-suq tal-kapaċità.

(65) L-Figure1 u t-Table 9 ta' hawn taħt juru liema teknoloġiji se jiġu varati mill-unitajiet magħżula skont il-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti permezz ta' rkantijiet primarji għal perjodu ta' konsenja sal-2029.

Illustrazzjoni1

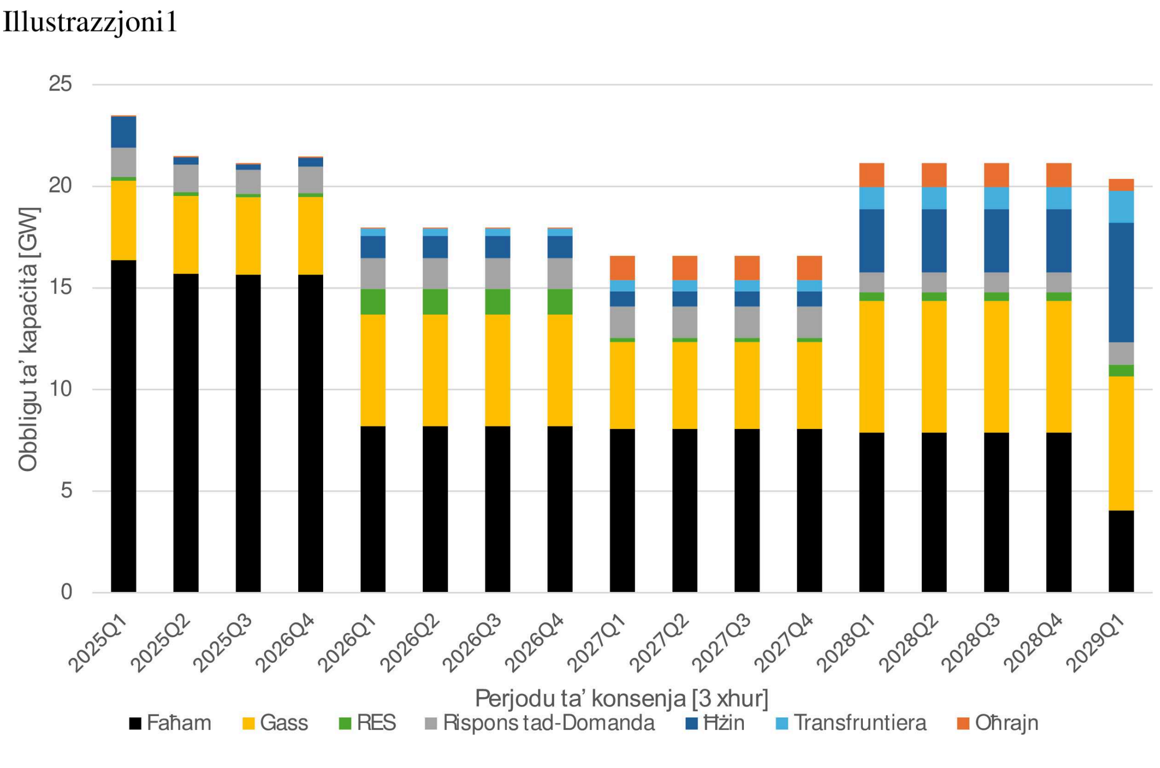

Tabella 9

	Faħam	Gass	RES	Rispons tad-Domanda	Ħżin	Transfruntiera	Oħrajn
2025Q1	16,37	3,91	0,18	1,45	1,53	0,00	0,05
2025Q2	15,70	3,83	0,18	1,36	0,36	0,00	0,05
2025Q3	15,65	3,82	0,16	1,18	0,28	0,00	0,05
2025Q4	15,65	3,83	0,18	1,32	0,43	0,00	0,05
2026Q1	8,19	5,50	1,26	1,51	1,11	0,35	0,05
2026Q2	8,19	5,50	1,26	1,51	1,11	0,35	0,05
2026Q3	8,19	5,50	1,26	1,51	1,11	0,35	0,05
2026Q4	8,19	5,50	1,26	1,51	1,11	0,35	0,05
2027Q1	8,07	4,27	0,21	1,54	0,74	0,55	1,19
2027Q2	8,07	4,27	0,21	1,54	0,74	0,55	1,19
2027Q3	8,07	4,27	0,21	1,54	0,74	0,55	1,19
2027Q4	8,07	4,27	0,21	1,54	0,74	0,55	1,19
2028Q1	7,88	6,48	0,42	0,98	3,12	1,08	1,18
2028Q2	7,88	6,48	0,42	0,98	3,12	1,08	1,18
2028Q3	7,88	6,48	0,42	0,98	3,12	1,08	1,18
2028Q4	7,88	6,48	0,42	0,98	3,12	1,08	1,18
2029Q1	4,05	6,60	0,57	1,11	5,87	1,58	0,58

Sors: *il-Ministeru għall-Klima u għall-Ambjent, il-Polonja*

(66) L-NRAA tinkludi suppożizzjonijiet għall-2025-2040 rigward l-iżvilupp ta’ RES, soluzzjonijiet għall-ħżin tal-enerġija, sorsi tal-enerġija konsenjabbli li jużaw fjuwils b’emissjonijiet baxxi jew żero, faċilitajiet ta’ rispons tad-domanda, l-elettromobbiltà u setturi oħra. Il-varar previst tagħhom jiżdied b’mod konsiderevoli maż-żmien fix-xenarju b’mekkaniżmu ta’ kapaċità kif muri fl-Figure 2 ta’ hawn taħt, filwaqt li s-sehem tal-faħam jonqos b’mod sinifikanti wara l-iskadenza tad-deroga (minn 40 % fl-2025 għal 20 % fl-2029). Fis-snin ta’ wara, is-sehem tal-ġenerazzjoni mħaddma bil-faħam fis-suq ikompli jonqos. Dan huwa dovut ukoll għall-iskadenza ta’ kuntratti fit-tul aġġudikati lil installazzjonijiet imħaddma bil-faħam skont il-mekkaniżmu ta’ kapaċità qabel il-31 ta’ Diċembru 2019 (ara l-premessa (7) ta’ hawn fuq).

Illustrazzjoni 2

Sehem tat-teknoloġiji fil-ġenerazzjoni tal-elettriku fix-xenarju b’mekkaniżmu ta’ kapaċità ([18])

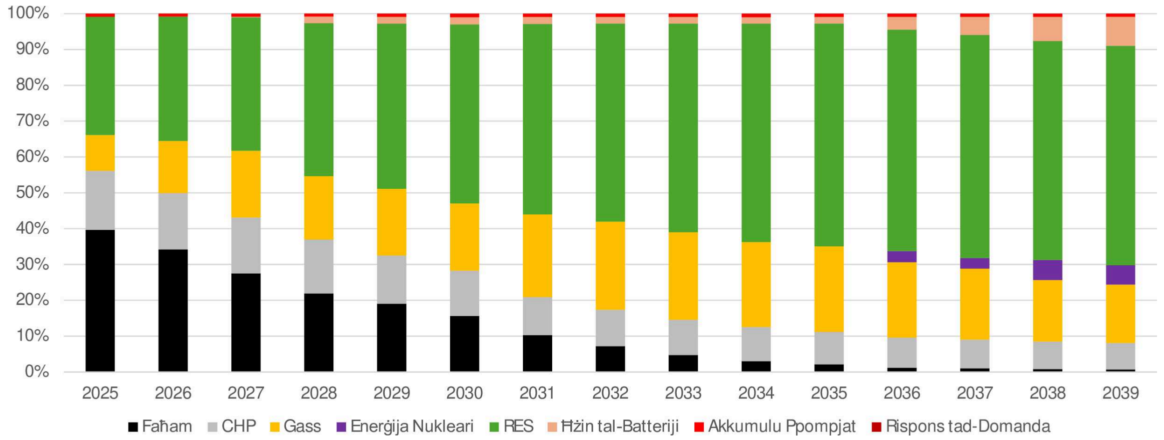

([18]) Il-kapaċitajiet tal-faħam fit-taħlita tal-ġenerazzjoni tal-elettriku wara l-iskadenza tad-deroga huma kapaċitajiet eżistenti li ġew ikkuntrattati permezz ta’ ftehimiet pluriennali qabel il-31 ta’ Diċembru 2019 skont il-mekkaniżmu ta’ kapaċità eżistenti.

3.3.3. *Valutazzjoni tal-ostakli għall-investiment*

(67) F'Mejju u f'Ġunju 2024, il-Ministeru Pollakk għall-Klima u għall-Ambjent wettaq stħarriġ fost il-parteċipanti fis-suq tal-elettriku ([19]) biex jieħu rendikont tal-opinjonijiet tagħhom dwar il-grad ta' żvilupp tas-suq tal-elettriku u l-funzjonament tas-suq tal-kapaċità.

(68) Abbażi tar-riżultati tal-istħarriġ, il-Ministeru identifika, fost l-oħrajn, l-ostakli u l-oqsma li ġejjin għall-kunsiderazzjoni tal-bidla regolatorja:

— bidliet lejn flessibbiltà akbar fis-sistema tal-elettriku, inkluż il-promozzjoni ta' servizzi ta' flessibbiltà, ta' kuntratti tal-ipprezzar dinamiku u ta' servizzi ta' sistemi ta' bbilanċjar u ta' integrazzjoni aħjar tal-RES;

— fil-kuntest tat-tħaddim tas-suq bl-ingrossa, nuqqas ta' miżuri biex jiġi żgurat marġni xieraq fil-prezz tal-elettriku u biex il-klijenti finali jiġu protetti kontra prezzijiet għoljin tal-enerġija.

(69) Skont il-parteċipanti, il-proċess ta' approvazzjoni amministrattiva għall-investimenti fl-infrastruttura tal-grilja huwa twil u kumpless. In-nuqqas ta' aċċettazzjoni pubblika joħloq ostakli bla bżonn għall-investimenti fl-infrastruttura. Il-kapital estern, inkluż il-finanzjament b'dejn, huwa meħtieġ biex jippermetti lill-investituri jiddeċiedu li jibdew l-investimenti peress li l-kostijiet tal-proġetti fis-settur tal-enerġija għadhom qed jiżdiedu.

(70) Fl-2024, l-NRA Pollakka wettqet stħarriġ biex tiġbor opinjonijiet mill-parteċipanti fis-suq tal-enerġija u tiġbor proposti għal bidliet potenzjali fil-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti tal-Polonja. Ir-riżultati tal-istħarriġ identifikaw diversi fatturi li setgħu affettwaw ir-riżultati tal-irkantijiet tas-suq tal-kapaċità għall-perjodi ta' konsenja li jibdew wara l-1 ta' Lulju 2025. Dawn huma:

— kapaċità limitata biex jiġi żgurat finanzjament mis-swieq finanzjarji għall-modernizzazzjoni tal-unitajiet ta' ġenerazzjoni eżistenti u l-iżvilupp ta' unitajiet ta' ġenerazzjoni ġodda li jużaw fjuwils fossili;

— l-impatt sinifikanti tal-iżviluppi globali, bħall-pandemija tal-COVID-19 u l-kundizzjonijiet ġeopolitiċi (interruzzjonijiet fil-provvista ta' prodotti semilesti, ta' materjali u ta' materja prima minn reġjuni affettwati mill-gwerra jew mit-theddid terroristiku) u sfidi makroekonomiċi (kriżi li qed tapprofondixxi gradwalment u żidiet f'daqqa fl-inflazzjoni), li affettwaw b'mod negattiv il-kost tal-ġenerazzjoni ta' kapital;

— il-proċeduri amministrattivi kumplessi u twal relatati mal-kisba ta' deċiżjonijiet dwar il-post u l-ambjent u l-permessi tal-bini.

(71) Fil-fehma tal-Polonja, ir-regoli tas-suq attwali u l-qafas li jirregola l-funzjonament tal-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti ma jfixklux l-iżvilupp tal-ħżin u tar-rispons tad-domanda fil-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti. Il-fattur primarju li jinfluwenza l-iżvilupp ta' dawn il-kapaċitajiet huwa, fil-fehma tal-Polonja, il-vijabbiltà ekonomika tal-unitajiet tagħhom. Id-dħul attwali u previst mis-suq tal-enerġija u mis-servizzi anċillari jidher li mhuwiex biżżejjed biex ikopri l-kostijiet u biex jiggarantixxi marġni ta' profitt sodisfaċenti.

3.3.4. *Pjan ta' tranżizzjoni lil hinn mill-parteċipazzjoni tal-kapaċità li tarmi aktar mil-limitu tal-emissjonijiet fil-mekkaniżmi ta' kapaċità*

(72) Kif meħtieġ mill-Artikolu 64(2 d) tar-Regolament dwar l-Elettriku, l-applikazzjoni hija akkumpanjata minn pjan bi stadji importanti għat-tranżizzjoni lil hinn mill-parteċipazzjoni tal-faħam fil-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti sad-data tal-iskadenza tad-deroga mitluba, inkluż pjan biex tinkiseb il-kapaċità ta' sostituzzjoni neċessarja. F'dawn id-dokumenti, il-Polonja tressaq ukoll miżuri biex jiġu indirizzati l-ostakli regolatorji u ta' investiment identifikati fil-premessi (67) sa (71).

([19]) Il-Polonja tinnota li l-istħarriġ kien miftuħ għall-parteċipanti kollha fis-suq. Aktar minn 120 entità ħadu sehem, li jirrappreżentaw il-ġeneraturi tal-elettriku, il-fornituri, l-operaturi, l-aggregaturi, il-konsumaturi tal-elettriku (inklużi dawk industrijali), u oħrajn.

(73) Għar-raġunijiet deskritti fil-premessi (59) u (64) ta' hawn fuq, il-Polonja ssostni li d-deroga tista' temporanjament tirriżulta fi tranżizzjoni kemxejn aktar bil-mod lil hinn mill-unitajiet tal-faħam fis-suq tal-kapaċità fit-terminu qasir, iżda toħloq kundizzjonijiet aktar favorevoli għall-investimenti fil-kapaċità ta' sostituzzjoni fit-terminu medju. Barra minn hekk, jekk tingħata d-deroga mitluba, l-unitajiet ta' ġenerazzjoni mħaddma bil-faħam ma jibqgħux ikunu jistgħu jikkompetu ma' unitajiet b'emissjonijiet baxxi fil-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti wara l-31 ta' Diċembru 2028, meta tiskadi d-deroga mitluba. Konsegwentement, il-volum potenzjali ta' unitajiet tal-faħam li jkunu ekonomikament vijabbli fis-suq tal-enerġija huwa mistenni li jkun limitat ħafna, minħabba n-nuqqas ta' inċentivi finanzjarji, kostijiet operatorji u ta' manutenzjoni għoljin, numru baxx ta' sigħat ta' tħaddim u dħul baxx korrispondenti, u t-tmiem tal-ħajja teknika tagħhom ([20]).

(74) Il-Polonja ma tistenna l-ebda investiment kbir ibbażat fuq is-suq bejn l-2025 u l-2028, minbarra dawk l-investimenti li jirċievu appoġġ pubbliku kif imsemmi fil-premessi (77) sa (81), peress li unitajiet ġodda ma jistgħux jiġu kkummissjonati fil-ħin biex ikunu operazzjonali f'dan il-perjodu. Dan huwa prinċipalment minħabba ż-żminijiet meħtieġa għall-eżekuzzjoni tagħhom u l-fatt li għadhom ma kisbux ftehimiet ta' konnessjoni u permessi ambjentali.

(75) L-NRAA tipprovdi stimi tal-kapaċità ta' sostituzzjoni li jkollha tiġi installata sabiex tissostitwixxi l-ġenerazzjoni bbażata fuq il-faħam fis-sistema ([21]), inkluża t-trajettorja nazzjonali indikattiva għas-sehem globali tal-enerġija rinnovabbli. L-*Figure 3* ta' hawn taħt tipprovdi ħarsa ġenerali lejn il-pjan tal-Polonja bi stadji importanti lejn it-tranżizzjoni lil hinn mill-parteċipazzjoni tal-faħam fil-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti sad-data tal-iskadenza tad-deroga mitluba.

Illustrazzjoni 3

Kapaċità installata tat-teknoloġiji għall-ġenerazzjoni tal-elettriku fix-xenarju b'mekkaniżmu ta' kapaċità. Il-valuri kollha huma f'GW.

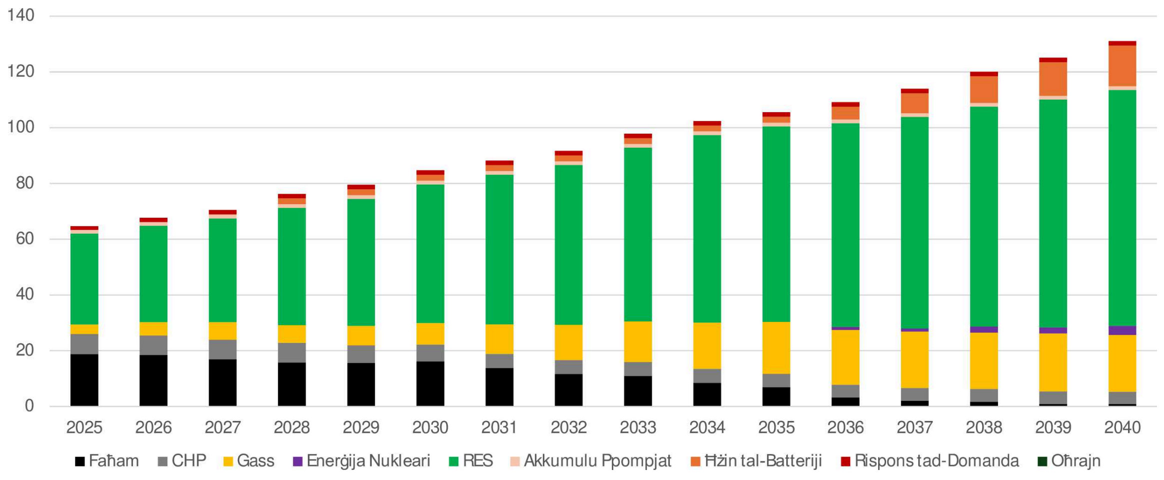

Sors: l-NRAA

(76) Sabiex jintlaħqu l-istadji importanti, il-Polonja se tapplika l-pjan ta' implimentazzjoni (ara l-premessa (82)) u twettaq riformi regolatorji addizzjonali (ara l-premessi (83) sa (85)). Barra minn hekk, il-Polonja tistenna li takkwista l-kapaċità ta ' sostituzzjoni neċessarja permezz tal-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti (ara l-premessi (77) sa (80)) u skemi oħra ta' sostenn (ara l-premessa (81)). Xi wħud mill-istadji importanti biex tinkiseb il-kapaċità ta' sostituzzjoni neċessarja diġà ġew issodisfati: il-kapaċitajiet ġodda konsenjabbli se jkunu operazzjonali sa meta tiskadi d-deroga, kif muri mir-riżultati tal-irkantijiet primarji għall-perjodi ta' konsenja mill-2026 sal-2029 (ara l-premessi (77), (78) u (80)).

([20]) Fl-Illustrazzjonijiet 2 u 3 ta' din id-Deċiżjoni, il-kapaċitajiet tal-faħam jidhru li għandhom tnaqqis limitat fil-perjodu tal-2028-2030 meta mqabbla mas-snin preċedenti. Dan għaliex il-kapaċitajiet tal-faħam fit-taħlita tal-ġenerazzjoni tal-elettriku wara l-iskadenza tad-deroga huma kapaċitajiet eżistenti li ġew ikkuntrattati permezz ta' ftehimiet pluriennali qabel il-31 ta' Diċembru 2019 skont il-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti.

([21]) L-NRAA tassumi li dawn il-kapaċitajiet se jinkisbu permezz ta' skemi ta' sostenn ġodda, eżistenti jew ippjanati u permezz ta' proġetti bbażati fuq is-suq.

(77) Għall-2026-2028, l-NRAA turi żieda ta' madwar 3 GW fil-kapaċità tal-gass u ta' madwar 2 GW f'unitajiet ġodda għall-ħżin tal-batteriji. Skont l-irkantijiet primarji konklużi għas-snin ta' konsenja 2026 u 2027 ġew akkwistati aktar minn 3,1 GW ta' unitajiet ġodda mħaddma bil-gass. Ġew akkwistati aktar minn 1,7 GW ta' kapaċità ġdida għall-ħżin tal-batteriji għas-sena ta' konsenja 2028. Ir-riżultati tal-irkant ewlieni għas-sena ta' konsenja 2029, imwettaq wara li ġiet ippubblikata l-NRAA, jindikaw li l-ammont totali tal-kapaċità ta' ħżin laħaq sa 6 GW fl-2029, li jaqbeż il-projezzjonijiet tal-NRAA.

(78) L-Figure 4 ta' hawn taħt turi l-volumi tal-obbligi ta' kapaċità ([22]) ta' kapaċità ġdida tal-gass u ta' ħżin diġà akkwistati skont il-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti sal-2029.

Illustrazzjoni 4

Obbligi ta' kapaċità ġdida kkuntrattati permezz ta' rkantijiet diġà konklużi

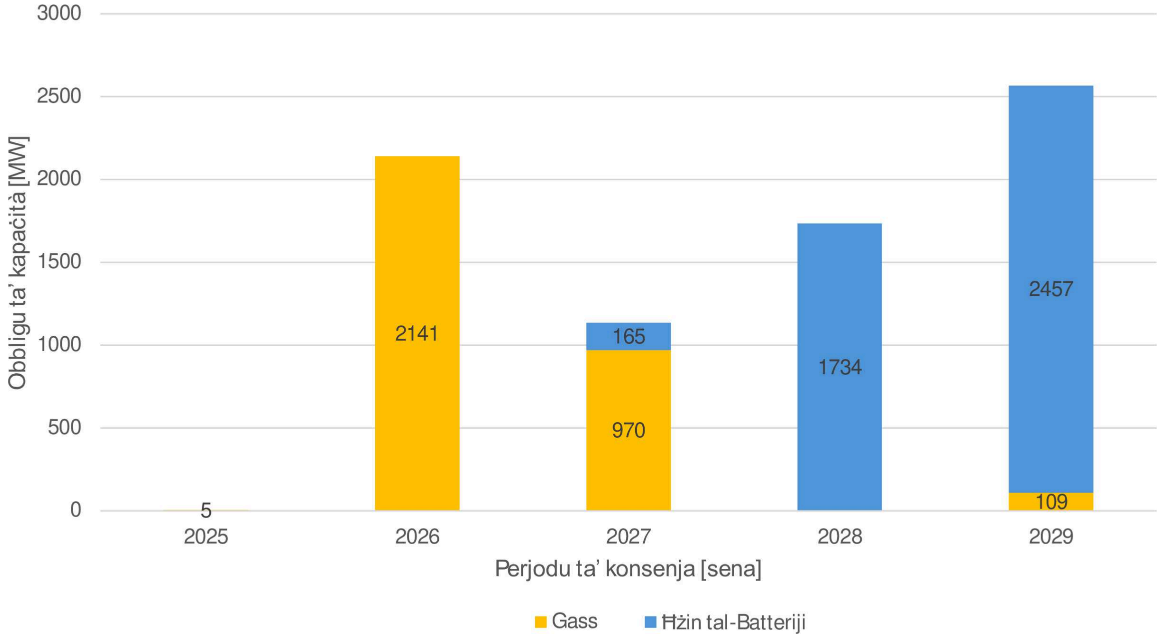

Sors: il-Ministeru għall-Klima u għall-Ambjent, il-Polonja

(79) Il-kapaċità installata tal-RES hija mistennija tiżdied bi kważi 10 GW sal-2028 u bi 8 GW addizzjonali sal-2030. Barra minn hekk, bejn l-2031 u l-2040, huma mistennija aktar minn 12,5 GW f'unitajiet imħaddma bil-gass, 12,5 GW fi ħżin tal-batteriji, kważi 35 GW f'RES u 3,3 GW f'impjanti tal-enerġija nukleari (f'xenarju b'mekkaniżmu ta' kapaċità). Il-Polonja tindika li l-valuri pprovduti fl-NRAA huma allinjati mal-iskemi eżistenti u ppjanati għall-RES u li s-sehem tal-RES fil-komponent tal-elettriku tat-trajettorja nazzjonali indikattiva għas-sehem ġenerali tal-enerġija rinnovabbli se jintlaħaq.

(80) L-NRAA tassumi wkoll l-espansjoni tar-rispons tad-domanda. Il-kapaċità ta' rispons espliċitu tad-domanda akkwistata skont il-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti se tilħaq l-1 600 MW sal-2029 u tibqa' stabbli f'dan il-livell minn hemm 'il quddiem. Minbarra r-rispons espliċitu tad-domanda, ir-rispons impliċitu tad-domanda se jiżdied gradwalment matul is-snin sussegwenti tal-valutazzjoni. Dan ir-rispons impliċitu tad-domanda jinkludi flessibbiltà mill-produzzjoni tal-idroġenu, mis-sistemi tal-enerġija għas-sħana u mill-vetturi elettriċi. Sal-2030, ir-rispons impliċitu tad-domanda se jippermetti t-trasferiment ta' madwar 500 MW, li jiżdied għal madwar 3 000 MW sal-2033 u jkompli jikber minn hemm 'il quddiem. Flimkien, dawn il-mekkaniżmi se jippermettu li tiġi ttrasferita sa 20 % tad-domanda domestika mill-ħinijiet l-aktar intensivi għall-perjodi bi prezzijiet aktar baxxi.

(81) Minbarra l-miżuri deskritti fil-premessa (76) ta' hawn fuq, il-Polonja qed tippjana li tkompli tappoġġa l-varar ta' installazzjonijiet b'emissjonijiet baxxi. L-iskemi ta' sostenn ewlenin huma dawn li ġejjin:

— skema għall-kostruzzjoni u għat-tħaddim ta' impjant tal-enerġija nukleari ġdid b'kapaċità sa 3 750 MW, li huwa skedat sabiex jibda jopera fit-tieni nofs tad-deċennju tal-2030 ([23]);

([22]) L-obbligu ta' kapaċità huwa anqas mill-kapaċità installata tal-unitajiet, li huma l-unitajiet mistennija li jidhru fis-suq kull sena.
([23]) L-Għajnuna mill-Istat SA.109707 (2024/C) (ex 2024/N) – Miżuri ta' għajnuna għall-ewwel impjant tal-enerġija nukleari fil-Polonja.

— skema li tappoġġa l-varar ta' kapaċità installata totali ta' 5 100 MW ta' unitajiet ġodda ta' koġenerazzjoni ta' effiċjenza għolja sal-2028, li se tippermetti li l-bojlers tat-tisħin distrettwali bbażati fuq il-faħam jiġu ssostitwiti b'unitajiet ta' koġenerazzjoni li prinċipalment jużaw il-gass naturali ([24]);

— skemi rinnovabbli li jappoġġaw, fost affarijiet oħra, l-installazzjoni ta' 3 000 MW f'kapaċità eolika fuq l-art, 9 000 MW f'enerġija solari (PV), 180 MW f'idroenerġija, 300 MW f'bijogass agrikolu, 660 MW f'installazzjonijiet tal-bijomassa u tal-bijogass (bejn l-2022 u l-2027) ([25]), u sa 10,9 GW f'enerġija eolika lil hinn mill-kosta (bejn l-2025 u l-2028) ([26]);

— madwar 3 100 GW f'bijometan fis-sena, li se jinvolvi l-kostruzzjoni ta' madwar 50 installazzjoni għal impjant ta' daqs medju ta' 2,8 MW ta' enerġija kkonvertita f'ekwivalenti ta' elettriku ([27]).

(82) Fir-rigward tal-miżuri regolatorji, il-Polonja se tkompli timplimenta l-pjan ta' implimentazzjoni tagħha, li fih riformi fis-suq tal-elettriku f'ħames oqsma: is-suq tal-ibbilanċjar, ir-rispons tad-domanda, is-suq bl-imnut, l-espansjoni tal-grilja u l-interkonnessjonijiet transfruntiera, u r-restrizzjonijiet tal-allokazzjoni. Mindu adottat il-pjan ta' implimentazzjoni, il-Polonja bdiet timplimenta r-riformi tas-suq fuq bażi kontinwa u ppubblikat il-progress dwar l-implimentazzjoni tagħhom f'erba' rapporti ta' monitoraġġ. Pereżempju, xi proġetti ta' investiment għadhom għaddejjin (eż. it-tieni binarju tal-linja Mikułowa-Świebodzice (400 kV)), u għaddej il-varar ta' miters intelliġenti sabiex tintlaħaq il-mira stabbilita fil-pjan li jintlaħqu 80 % tal-utenti finali sal-2028.

(83) Minbarra r-riformi rrapportati fil-pjan ta' implimentazzjoni, l-awtoritajiet Pollakki jipproponu riformi regolatorji fis-settur tal-RES u bidliet fil-qafas regolatorju għall-konnessjonijiet tal-grilja elettrika sabiex jiġu indirizzati l-ostakli regolatorji u ta' investiment identifikati fit-Taqsima 3.3.3.

(84) Fir-rigward tas-settur tal-RES, il-miżuri ewlenin ippjanati għandhom l-għan li jżidu l-attraenza tal-fatturazzjoni netta għall-prosumaturi; iħaffu l-proċess għall-ħruġ tal-permessi; ineħħu r-regola 10H (li tiddikjara li d-distanza minima ta' park eoliku minn bini residenzjali trid tkun 10 darbiet l-għoli ta' turbina eolika); jippromwovu l-konnessjoni ta' mikroinstallazzjonijiet mal-ħżin tal-elettriku mal-grilja ta' distribuzzjoni; u jaċċelleraw u jirrazzjonalizzaw l-implimentazzjoni tal-investimenti f'parks eoliċi lil hinn mill-kosta. Il-Polonja tistenna li timplimenta dawn il-miżuri fl-2025.

(85) Fir-rigward tal-konnessjonijiet tal-grilja elettrika, il-Polonja qed tippjana li ttejjeb l-ippjanar għall-iżvilupp tan-networks ta' trażmissjoni u ta' distribuzzjoni u żżid in-numru ta' faċilitajiet li jistgħu jiġu konnessi, permezz tal-introduzzjoni ta' proċeduri razzjonalizzati. Dan jinkludi l-istabbiliment ta' pjattaformi ċentralizzati online b'informazzjoni aġġornata regolarment dwar it-talbiet sottomessi u l-istatus tat-trattament tagħhom jew dwar il-kapaċitajiet disponibbli għall-konnessjoni u għall-inkorporazzjoni ta' obbligu li jintlaħqu l-istadji importanti fi ftehimiet ta' konnessjoni. Il-Polonja tistenna li timplimenta dawn il-miżuri fl-2025.

(86) Barra minn hekk, kif muri wkoll fil-pjan bi stadji importanti (ara l-Figure 3 fil-premessa (75)), wara l-iskadenza tad-deroga, il-Polonja se tkompli tiżgura li l-kapaċità ta' ġenerazzjoni bbażata fuq il-faħam tiġi ssostitwita gradwalment b'kapaċità b'emissjonijiet aktar baxxi. Din il-kapaċità se tiġi akkwistata, jew tinsab fil-proċess li tiġi akkwistata, permezz tal-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti u skemi oħra ta' sostenn u se tiġi integrata fis-sistema skont it-termini tas-suq. Fl-istess ħin, il-Polonja se tkompli timplimenta r-riformi spjegati f'dettall fil-pjan ta' implimentazzjoni tagħha ([28]) u l-miżuri regolatorji l-oħra msemmija fil-premessa (83) sabiex toħloq kundizzjonijiet tas-suq favorevoli kemm għall-investimenti pubbliċi kif ukoll għal dawk privati.

([24]) L-Għajnuna mill-Istat SA.51192 (2019/N) – Il-Polonja – Appoġġ għas-CHP u għajnuna mill-Istat; SA.52530 (2019/N) – Il-Polonja – Tnaqqis mill-imposti tas-CHP għall-Utenti Intensivi fl-Enerġija.
([25]) L-Għajnuna mill-Istat SA.64713 (2021/N) – Il-Polonja – Estensjoni tal-iskema ta' sostenn għall-RES.
([26]) L-Għajnuna mill-Istat SA.55940 (2021/N) - Skema tal-Polonja għall-Enerġija Eolika lil Hinn mill-Kosta.
([27]) Is-soluzzjonijiet proposti se jkunu soġġetti għall-approvazzjoni tal-għajnuna mill-Istat mill-Kummissjoni.
([28]) Disponibbli fuq https://circabc.europa.eu/ui/group/8f5f9424-a7ef-4dbf-b914-1af1d12ff5d2/library/6184db18-c5ad-4c82-a2d3-1d2564e1a7a7/details.

4. KUMMENTI LI WASLU WAQT IL-KONSULTAZZJONI PUBBLIKA

(87) Kif iddikjarat fil-premessa (3), il-Kummissjoni organizzat konsultazzjoni pubblika dwar l-applikazzjoni mill-14 ta' Frar 2025 sas-17 ta' Marzu 2025. Ġie sottomess kumment wieħed.

(88) Ir-rispondent jinnota li l-parteċipazzjoni ta' riżorsi barranin fl-irkantijiet skont il-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti hija ddeterminata mill-NRAA. Filwaqt li jikkwota l-opinjoni tal-ACER imsemmija fit-Taqsima 3.2.3 ta' din id-Deċiżjoni, ir-rispondent isostni li l-NRAA tissottovaluta l-kontribut tar-riżorsi barranin meħtieġa biex tiġi ssodisfata d-domanda Pollakka. Dan iwassal biex fl-irkantijiet jitħallew jipparteċipaw volumi limitati ta' kapaċità barranija.

(89) B'mod partikolari, ir-rispondent isostni li l-Polonja tapplika formula biex tiddetermina l-volum tal-irkantijiet supplimentari (ara l-premessa (35) ta' hawn fuq) li tista' tirriżulta fil-prevenzjoni tal-parteċipazzjoni ta' riżorsi barranin fl-irkantijiet.

(90) Bi tweġiba għal dawn l-allegazzjonijiet, il-Polonja tosserva li l-unitajiet li jinsabu fiż-żona tal-profil sinkroniku kienu eliġibbli biex jipparteċipaw fl-irkant ewlieni mis-sena ta' konsenja 2027 'il quddiem u fl-irkantijiet addizzjonali għas-sena ta' konsenja 2025 'il quddiem. L-unitajiet barranin huma eliġibbli għal kuntratti ta' sena.

(91) Fir-rigward tal-irkantijiet supplimentari, il-Polonja tikkonferma li l-ammont ta' kapaċità barranija li tista' tipparteċipa jiġi ddeterminat f'konformità mal-parametri speċifikati fil-premessi (10) u (35) ta' hawn fuq.

(92) Il-Polonja tiċċara li dawn il-parametri jirriflettu l-fini tal-irkantijiet supplimentari, jiġifieri li tiġi akkwistata l-kapaċità nieqsa, minflok tiġi kkuntrattata l-istess kapaċità li diġà tkun inkisbet fi rkantijiet preċedenti għall-istess perjodu ta' konsenja għat-tieni darba. Inkella, il-valur tal-kapaċità massima ta' dħul jinqabeż, u l-volum offrut għall-parteċipazzjoni transfruntiera jkun akbar minn dak li jista' jikkontribwixxi għall-adegwatezza tas-sistema tal-elettriku Pollakka.

(93) Fl-aħħar nett, il-Polonja tinnota li, għall-irkant supplimentari li sar għat-tieni nofs tal-2025, il-kapaċità kollha kienet disponibbli għall-parteċipazzjoni barranija, jiġifieri 1 169 MW għall-profil sinkroniku, 365 MW għal-Litwanja u 593 MW għall-Iżvezja.

5. VALUTAZZJONI TAD-DEROGA MITLUBA

5.1. Bażi legali

(94) F'konformità mal-Artikolu 64, il-paragrafi (2b), (2c) u (2d), tar-Regolament dwar l-Elettriku, tista' tingħata deroga mill-Artikolu 22(4), il-punt (b), ta' dak ir-Regolament jekk jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet stabbiliti fih.

5.2. Artikolu 64(2b) tar-Regolament dwar l-Elettriku

(95) F'konformità mal-Artikolu 64(2b) tar-Regolament dwar l-Elettriku, "l-Istati Membri jistgħu jitolbu biex kapaċità ta' ġenerazzjoni li bdiet il-produzzjoni kummerċjali qabel l-4 ta' Lulju 2019 u li tarmi aktar minn 550 g ta' CO_2 li joriġina mill-fjuwils fossili għal kull kWh ta' elettriku u aktar minn 350 kg CO_2 li joriġina mill-fjuwils fossili bħala medja fis-sena għal kull kWe installat, tkun soġġetta għal konformità mal-Artikoli 107 u 108 TFUE, tkun eċċezzjonalment impenjata jew tirċievi pagamenti jew impenji għal pagamenti futuri wara l-1 ta' Lulju 2025 taħt mekkaniżmu ta' kapaċità approvat mill-Kummissjoni qabel l-4 ta' Lulju 2019."

(96) Id-deroga mitluba tapplika għal impjanti eżistenti li jaqbżu l-limitu tal-emissjonijiet. Tali impjanti jkunu eċċezzjonalment impenjati jew jirċievu pagamenti jew impenji għal pagamenti futuri wara l-1 ta' Lulju 2025 (ara l-premessa (27)), skont il-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti, li ġie approvat mill-Kummissjoni skont ir-regoli dwar l-għajnuna mill-Istat fi Frar 2018 (ara l-premessa (5)).

(97) Din id-Deċiżjoni hija mingħajr preġudizzju għall-valutazzjoni tal-konformità mal-Artikoli 107 u 108 TFUE.

(98) Fid-dawl ta' dan ta' hawn fuq, ir-rekwiżiti skont l-Artikolu 64(2b) tar-Regolament dwar l-Elettriku huma ssodisfati.

5.3. **Artikolu 64(2c) tar-Regolament dwar l-Elettriku**

(99) Skont l-Artikolu 64(2c) tar-Regolament dwar l-Elettriku, "[i]l-Kummissjoni għandha tivvaluta l-impatt tat-talba msemmija fil-paragrafu 2b f'termini ta' emissjonijiet ta' gassijiet serra. Il-Kummissjoni tista' tagħti d-deroga wara li tivvaluta r-rapport imsemmi fil-paragrafu 2d, dment li jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet li ġejjin:

(a) l-Istat Membru jkun wettaq, fl-4 ta' Lulju 2019 jew wara, proċess kompetittiv ta' offerti skont l-Artikolu 22 u għal perjodu ta' konsenja wara l-1 ta' Lulju 2025, li għandu l-għan li jimmassimizza l-parteċipazzjoni tal-fornituri tal-kapaċità li jissodisfaw ir-rekwiżiti fl-Artikolu 22(4);

(b) l-ammont ta' kapaċità offrut fil-proċess kompetittiv ta' offerti msemmi fil-punt (a) ta' dan il-paragrafu ma jkunx biżżejjed biex jindirizza t-tħassib dwar l-adegwatezza kif identifikat skont l-Artikolu 20(1) għall-perjodu ta' konsenja kopert minn dak il-proċess ta' offerti;

(c) il-kapaċità ta' ġenerazzjoni li tarmi aktar minn 550 g ta' CO_2 li joriġina mill-fjuwils fossili għal kull kWh ta' elettriku tkun impenjata jew tirċievi pagamenti jew impenji għal pagamenti futuri għal perjodu li ma jaqbiżx sena, u għal perjodu ta' konsenja li ma jaqbiżx it-tul tad-deroga, u tkun akkwistata permezz ta' proċess ta' akkwist addizzjonali li jikkonforma mar-rekwiżiti kollha fl-Artikolu 22, għajr dawk stabbiliti fil-paragrafu 4, il-punt (b) ta' dak l-Artikolu u esklużivament għall-ammont ta' kapaċità li huwa meħtieġ biex jissolva t-tħassib dwar l-adegwatezza msemmi fil-punt (b) ta' dan il-paragrafu.

Id-deroga skont dan il-paragrafu tista' tiġi applikata sal-31 ta' Diċembru 2028, dment li jkun hemm konformità mal-kundizzjonijiet stabbiliti fih għat-tul kollu tad-deroga."

5.3.1. *Artikolu 64(2c), il-punt (a): Proċessi tal-irkantijiet primarji (irkantijiet ewlenin u addizzjonali)*

(100) Il-Polonja wettqet irkantijiet primarji wara l-31 ta' Diċembru 2019 għal perjodu ta' konsenja wara l-1 ta' Lulju 2025 (ara l-premessi (22) u (26)).

Parteċipazzjoni massimizzata tal-fornituri tal-kapaċità li jissodisfaw il-limiti tal-emissjonijiet fl-irkantijiet primarji

(101) Dawn l-irkantijiet primarji kienu miftuħa għall-parteċipazzjoni ta' ġeneraturi u ta' operaturi tar-rispons tad-domanda u tal-ħżin eżistenti u ġodda li jinsabu fil-Polonja u fl-Istati Membri ġirien (ara l-premessa (10)) u, wara l-31 ta' Diċembru 2019, impedew il-parteċipazzjoni ta' impjanti eżistenti li ma ssodisfawx il-limitu tal-emissjonijiet (ara l-premessa (8)).

(102) L-unitajiet ta' kapaċità li ssodisfaw il-limitu tal-emissjonijiet ma kinux jikkompetu kontra unitajiet li ma ssodisfawx il-limitu tal-emissjonijiet fil-proċessi tal-irkantijiet primarji. Barra minn hekk, l-unitajiet ta' kapaċità li ssodisfaw il-limitu tal-emissjonijiet setgħu jiżguraw kuntratti aktar fit-tul meta mqabbla mal-unitajiet li pparteċipaw fi rkantijiet addizzjonali jew supplimentari, fejn id-durata massima tkun ta' sena.

(103) Il-bonus ekoloġiku msemmi fil-premessa (17) joħloq inċentiv addizzjonali għall-kapaċità b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju għall-parteċipazzjoni fl-irkantijiet primarji. F'sitwazzjonijiet ta' għażla bejn offerti ndaqs, il-fornituri tal-kapaċità b'fatturi ta' emissjoni aktar baxxi jgħaddu qabel dawk b'fatturi ta' emissjoni ogħla, u dawk b'kapaċità li tarmi anqas minn 450 gCO_2/MWh jistgħu jiżguraw kuntratti saħansitra itwal minn dawk aġġudikati lil fornituri tal-kapaċità oħra.

(104) L-irkantijiet primarji li diġà seħħew għas-snin ta' konsenja 2025 sa 2029 irriżultaw f'żieda tanġibbli fil-kapaċità kkuntrattata li tissodisfa l-limitu tal-emissjonijiet (eż. il-ħżin tal-batteriji u l-unitajiet imħaddma bil-gass) (ara l-premessa (78)).

(105) Fl-aħħar nett, l-unitajiet ta' kapaċità li jissodisfaw il-limitu tal-emissjonijiet ikunu eliġibbli sabiex jipparteċipaw fi rkantijiet supplimentari wkoll (ara l-premessa (32) ta' hawn fuq). Dawn l-irkantijiet jitwettqu biss jekk l-irkantijiet primarji ma jkunx irnexxielhom jakkwistaw l-ammont ta' kapaċità neċessarju biex jiġi indirizzat it-tħassib dwar l-adegwatezza (ara l-premessa (27)).

(106) Fid-dawl ta' dan ta' hawn fuq, jista' jiġi konkluż li l-Polonja, wara l-31 ta' Diċembru 2019, wettqet diversi proċessi kompetittivi ta' offerti għal perjodu ta' konsenja wara l-1 ta' Lulju 2025 li għandhom l-għan li jimmassimizzaw il-parteċipazzjoni tal-fornituri tal-kapaċità li jissodisfaw ir-rekwiżiti tal-Artikolu 22(4) tar-Regolament dwar l-Elettriku.

Konformità tal-irkantijiet primarji mal-Artikolu 22 tar-Regolament dwar l-Elettriku

(107) Il-Kummissjoni approvat it-tfassil tal-mekkaniżmu ta' kapaċità Pollakk fid-deċiżjoni tagħha dwar l-għajnuna mill-Istat tas-7 ta' Frar 2018. Il-premessi (108) sa (120) ta' hawn taħt jivvalutaw jekk l-irkant primarju jikkonformax mal-Artikolu 22 tar-Regolament dwar l-Elettriku.

(108) L-Artikolu 22(1) tar-Regolament dwar l-Elettriku jistabbilixxi karatteristiċi speċifiċi tat-tfassil li kwalunkwe mekkaniżmu ta' kapaċità jrid jissodisfa ([29]), filwaqt li l-Artikolu 22(3) jistabbilixxi rekwiżiti speċifiċi għall-mekkaniżmi ta' kapaċità għajr ir-riżervi strateġiċi, bħall-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti.

(109) L-Artikolu 22(1), il-punti (g) u (h), rispettivament tar-Regolament dwar l-Elettriku, jipprevedu li l-kundizzjonijiet tekniċi għall-parteċipazzjoni tal-fornituri tal-kapaċità jridu jiġu stabbiliti qabel il-proċess ta' selezzjoni u li l-mekkaniżmu ta' kapaċità jrid ikun miftuħ għall-parteċipazzjoni tar-riżorsi kollha li jkunu kapaċi jipprovdu l-prestazzjoni teknika meħtieġa, inklużi l-ħżin tal-enerġija u l-ġestjoni tad-domanda. Ir-rekwiżiti ta' prekwalifikazzjoni għal proċessi kompetittivi ta' offerti mwettqa wara l-31 ta' Diċembru 2019 ġew stabbiliti qabel il-proċess ta' selezzjoni (ara l-premessa (11)), u l-proċessi kienu miftuħa għall-parteċipazzjoni ta' ġeneraturi u ta' operaturi tar-rispons tad-domanda u tal-ħżin eżistenti u ġodda li jinsabu fil-Polonja u għall-kapaċità barranija (ara l-premessa (10)). Barra minn hekk, ir-regoli ta' eliġibbiltà (ara l-premessa (10)), iż-żminijiet meħtieġa għall-eżekuzzjoni (ara l-premessa (12)) u t-tulijiet tal-kuntratti (ara l-premessi (15), (16) u (18)) iqisu l-ispeċifiċitajiet ta' fornituri tal-kapaċità potenzjali biex jiżguraw kundizzjonijiet ekwi bejn teknoloġiji differenti u bejn kapaċitajiet ġodda u eżistenti.

(110) L-Artikolu 22(1), il-punti (d) u (f), rispettivament tar-Regolament dwar l-Elettriku jipprevedi li l-fornituri tal-kapaċità jridu jintgħażlu permezz ta' proċess trasparenti, mhux diskriminatorju u kompetittiv u li r-remunerazzjoni tagħhom trid tiġi ddeterminata permezz tal-proċess kompetittiv. Skont il-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti, il-fornituri tal-kapaċità jintgħażlu permezz ta' rkantijiet. Il-parametri tal-irkantijiet huma disponibbli għall-pubbliku u ddeterminati ferm qabel l-irkantijiet (ara l-premessi (11) u (13)). Il-kriterji ta' eliġibbiltà u karatteristiċi oħra tat-tfassil imsemmija fil-premessi (11) u (13) jiżguraw li l-irkantijiet ma jkunux diskriminatorji u jkunu kompetittivi. L-irkant huwa rkant bi ħlas skont il-prezz ta' kklirjar, fejn il-ħin jibda jonqos, li jagħlaq meta jkun ġie identifikat l-aktar prezz baxx li bih id-domanda tissodisfa l-provvista (ara l-premessa (13)).

(111) L-Artikolu 22(1)(b) tar-Regolament dwar l-Elettriku jiddikjara li l-mekkaniżmi ta' kapaċità ma jistgħux joħolqu distorsjonijiet tas-suq bla bżonn u ma jistgħux jillimitaw il-kummerċ transżonali. Il-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti jagħti remunerazzjoni biss għad-disponibbiltà u mhux għall-elettriku prodott reali (ara l-premessa (9)), u l-proċess kompetittiv ta' allokazzjoni jiżgura li d-dħul iġġenerat mis-suq tal-kapaċità jkun limitat għall-minimu neċessarju u jippermetti lis-suq bl-ingrossa jibgħat sinjali xierqa tal-prezz u tal-investiment. Barra minn hekk, il-proċess kompetittiv ta' offerti huwa miftuħ u mhux diskriminatorju (ara l-premessi (11) u (13)).

(112) Skont l-Artikolu 22(1), il-punti (e) u (i), rispettivament tar-Regolament dwar l-Elettriku, il-mekkaniżmi ta' kapaċità jridu jipprovdu inċentivi għall-fornituri tal-kapaċità biex ikunu disponibbli fi żminijiet ta' stress mistenni fuq is-sistema u japplikaw penali xierqa għall-fornituri tal-kapaċità li mhumiex disponibbli fi żminijiet ta' stress tas-sistema.

(113) Skont il-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti, il-pagamenti huma pprovduti biex il-fornituri tal-kapaċità jkunu disponibbli fi żminijiet ta' stress mistenni tas-sistema, u japplikaw penali f'każijiet ta' nuqqas ta' disponibbiltà (ara l-premessi (9) u (20)).

([29]) Skont dak l-Artikolu, mekkaniżmu ta' kapaċità: (b) ma jistax joħloq distorsjonijiet tas-suq bla bżonn u jillimita l-kummerċ transżonali; (c) ma jistax imur lil hinn minn dak li huwa neċessarju biex jiġi indirizzat it-tħassib dwar l-adegwatezza; (d) irid jagħżel fornituri tal-kapaċità permezz ta' proċess trasparenti, mhux diskriminatorju u kompetittiv; (e) irid jipprovdi inċentivi biex il-fornituri tal-kapaċità jkunu disponibbli fi żminijiet ta' stress mistenni fuq is-sistema; (f) irid jiżgura li r-remunerazzjoni tiġi ddeterminata permezz ta' proċess kompetittiv; (g) irid jistabbilixxi l-kundizzjonijiet tekniċi għall-parteċipazzjoni ta' fornituri tal-kapaċità qabel il-proċedura ta' selezzjoni; (h) irid ikun miftuħ għall-parteċipazzjoni tar-riżorsi kollha li huma kapaċi jipprovdu l-prestazzjoni teknika meħtieġa, inklużi l-ħżin tal-enerġija u l-ġestjoni tad-domanda; u (i) irid japplika penali xierqa lill-fornituri tal-kapaċità li ma jkunux disponibbli fi żminijiet ta' stress tas-sistema.

(114) L-Artikolu 22(1), il-punt (c) tar-Regolament dwar l-Elettriku jipprevedi li mekkaniżmu ta' kapaċità ma jistax imur lil hinn minn dak li jkun neċessarju biex jiġi indirizzat it-tħassib dwar l-adegwatezza. Il-metodoloġija deskritta fil-premessa (14) ta' hawn fuq tiżgura li dan ir-rekwiżit jiġi ssodisfat minħabba li: (a) it-tħassib dwar l-adegwatezza jiġi ddeterminat abbażi tar-rieda tal-konsumaturi li jħallsu għall-kapaċità (waqt li l-ammont ta' kapaċità li għandha tiġi rkantata jiġi ddeterminat mill-istandard ta' affidabbiltà); u (b) l-ammont ta' kapaċità meħtieġ biex jintlaħaq it-tħassib dwar l-adegwatezza huwa stabbilit filwaqt li titqies id-disponibbiltà probabbli tal-kapaċità, abbażi ta' proposta mit-TSO u bl-involviment tal-NRA.

(115) Dwar il-konformità mal-Artikolu 22(3) tar-Regolament dwar l-Elettriku, il-Kummissjoni tinnota li n-natura kompetittiva tal-proċess ta' allokazzjoni (ara l-premessi (10), (11) u (13)) u t-tfassil tal-kurva tal-irkant (ara l-premessa (14)) jiżguraw li l-prezz mill-ikklerjar fi rkant ixaqleb lejn iż-żero jekk ikun hemm biżżejjed kapaċità fis-suq, f'konformità mar-rekwiżiti fil-punt (a). Barra minn hekk, il-mekkaniżmu eżistenti jinkludi suq sekondarju biex jiġi żgurat li l-obbligi ta' kapaċità jkunu trasferibbli bejn il-fornituri tal-kapaċità eliġibbli, f'konformità mal-punt (c). Ir-rekwiżit fil-punt (b), jiġifieri li l-mekkaniżmu ta' kapaċità jrid jirremunera r-riżorsi parteċipanti għad-disponibbiltà tagħhom biss u jiżgura li r-remunerazzjoni ma taffettwax id-deċiżjonijiet tal-fornitur tal-kapaċità dwar jekk għandux jiġġenera jew le, huwa ssodisfat għar-raġunijiet stabbiliti fil-premessa (113) ta' hawn fuq.

(116) Għar-raġunijiet stabbiliti fil-premessi ta' hawn fuq, l-irkantijiet primarji huma konformi mal-Artikolu 22, il-paragrafi (1) u (3) tar-Regolament dwar l-Elettriku.

(117) L-Artikolu 22(4) tar-Regolament dwar l-Elettriku jistabbilixxi r-rekwiżiti dwar il-limitu tal-emissjonijiet u l-limitu tal-baġit tal-karbonju. Il-Polonja introduċiet limitu tal-emissjonijiet u pprevjeniet il-parteċipazzjoni ta' impjanti eżistenti li jarmu aktar mil-limitu tal-emissjonijiet għal irkantijiet imwettqa wara l-31 ta' Diċembru 2019 (ara l-premessa (8)). Għalhekk, l-irkantijiet primarji li saru wara l-31 ta' Diċembru 2019 u għas-snin ta' konsenja wara l-2025 jikkonformaw mal-Artikolu 22(4) tar-Regolament dwar l-Elettriku.

(118) L-Artikolu 22(5) tar-Regolament dwar l-Elettriku jipprevedi li l-konformità mal-Kapitolu IV tar-Regolament dwar l-Elettriku hija mingħajr preġudizzju għall-impenji jew għall-kuntratti konklużi sal-31 ta' Diċembru 2019.

(119) Il-Kummissjoni tosserva li l-ftehimiet pluriennali dwar il-kapaċità (ara l-premessa (16)) konklużi qabel l-31 ta' Diċembru 2019 li jieħdu impenn għal pagamenti futuri, inklużi dawk għall-ġenerazzjoni li ma tissodisfax il-limitu tal-emissjonijiet, ġew issalvagwardjati f'konformità mal-Artikolu 22(5) tar-Regolament dwar l-Elettriku.

(120) Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet ta' hawn fuq, il-kundizzjonijiet fl-Artikolu 64(2c)(a) jitqiesu ssodisfati.

5.3.2. *Artikolu 64(2c), il-punt (b): Proċessi tal-irkantijiet primarji – ammont ta' kapaċità mhux biżżejjed biex jiġi indirizzat it-tħassib dwar l-adegwatezza*

(121) L-Artikolu 64(2c), il-punt (b) tar-Regolament dwar l-Elettriku jagħmel l-għoti tad-deroga soġġett għall-kundizzjoni li l-ammont ta' kapaċità offruta fil-proċess kompetittiv ta' offerti msemmi fil-punt (a) tal-istess paragrafu ma jkunx biżżejjed biex jiġi indirizzat it-tħassib dwar l-adegwatezza għall-perjodu ta' konsenja kopert minn dak il-proċess ta' offerti. Jenħtieġ li t-tħassib dwar l-adegwatezza jiġi identifikat f'konformità mal-Artikolu 20(1) tar-Regolament dwar l-Elettriku.

5.3.2.1. Tħassib dwar l-adegwatezza identifikat mill-NRAA

(122) Skont l-Artikolu 20(1) tar-Regolament dwar l-Elettriku, l-Istati Membri jeħtiġilhom jimmonitorjaw l-adegwatezza tar-riżorsi fit-territorju tagħhom abbażi tal-ERAA msemmija fl-Artikolu 23 tar-Regolament dwar l-Elettriku. Sabiex jikkomplementaw l-ERAA, l-Istati Membri jistgħu jwettqu wkoll NRAA f'konformità mal-Artikolu 24 tar-Regolament dwar l-Elettriku. L-Artikolu 24(1) tar-Regolament dwar l-Elettriku jirrikjedi li l-NRAAs ikunu reġjonali fl-ambitu u bbażati fuq il-metodoloġija msemmija fl-Artikolu 23(3) u b'mod partikolari fl-Artikolu 23(5), il-punti (b) sa (m), tar-Regolament dwar l-Elettriku.

(123) NRAA trid tkun ibbażata fuq xenarji ta' referenza ċentrali xierqa, f'konformità mal-Artikolu 24(1) tar-Regolament dwar l-Elettriku. Skont l-Artikolu 24(1)(a) ta' dak ir-Regolament, l-Istati Membri jistgħu jinkludu sensittivitajiet fil-valutazzjoni tal-adegwatezza tagħhom li jkunu marbuta mal-partikolaritajiet tad-domanda u tal-provvista nazzjonali tal-elettriku. Kif imsemmi fl-Artikolu 3(6) tal-metodoloġija tal-ERAA, dawn is-sensittivitajiet jistgħu jkopru firxa wiesgħa ta' bidliet fis-suppożizzjonijiet fiż-żona ġeografika kollha li tkun qed tiġi kkunsidrata, inklużi suppożizzjonijiet differenti dwar data tal-input bħall-kapaċitajiet installati, varjazzjonijiet fil-kapaċitajiet transżonali, u valutazzjonijiet differenti tar-robustezza tal-investimenti identifikati fl-EVA.

(124) Skont l-Artikolu 24(3) tar-Regolament dwar l-Elettriku, fejn l-NRAA tidentifika tħassib dwar l-adegwatezza li ma kienx identifikat fl-ERAA, l-NRAA trid tinkludi r-raġunijiet għad-diverġenza bejn iż-żewġ valutazzjonijiet, inklużi d-dettalji tas-sensittivitajiet użati u s-suppożizzjonijiet sottostanti. L-NRAA trid tiġi ppubblikata u sottomessa lill-ACER għal opinjoni. L-opinjoni tal-ACER trid tivvaluta jekk id-diverġenzi bejn iż-żewġ valutazzjonijiet ikunux ġustifikati.

(125) L-NRAA tikkostitwixxi l-aktar valutazzjoni reċenti dwar l-adegwatezza mwettqa mit-TSO Pollakk. Abbażi tal-NRAA, il-Polonja identifikat it-tħassib dwar l-adegwatezza msemmi fil-premessa (27) u tiġġustifika l-ħtieġa għad-deroga mitluba. Filwaqt li l-NRAA tkopri s-snin 2025 sa 2040, il-valutazzjoni f'din id-Deċiżjoni tiffoka fuq il-perjodu rilevanti għad-deroga mitluba, 2025-2028.

(126) Filwaqt li l-ERAA 2023 ma sabet l-ebda tħassib dwar l-adegwatezza għas-snin koperti mid-deroga mitluba, l-ERAA 2024 identifikat tħassib dwar l-adegwatezza għall-2026 u għall-2028. Filwaqt li l-ERAA 2024 tinsab fil-proċess li tiġi approvata jew emendata mill-ACER, id-data li hija msejsa fuqha hija bbażata fuq l-aktar żviluppi aġġornati tas-sistema u l-aktar informazzjoni reċenti disponibbli u tappoġġa l-konklużjoni tal-NRAA li jeżisti tħassib dwar l-adegwatezza għall-perjodu kopert mid-deroga mitluba.

(127) Madankollu, il-Kummissjoni tinnota li hemm differenzi fl-ammont ta' tħassib dwar l-adegwatezza. L-ACER ipprovdiet opinjoni dwar l-NRAA, kif deskritt fit-Taqsima 3.2.3 ta' hawn fuq. Fl-opinjoni tagħha, l-ACER tqabbel l-NRAA mal-ERAA 2023, minħabba li għadha ma ġietx approvata l-ERAA 2024. Madankollu, l-ACER ma tikkwantifikax l-impatt tad-diverġenzi, la f'termini tal-LOLE u lanqas tal-EENS, jew f'termini tal-ammont ta' kapaċità neċessarja biex tiġi żgurata l-adegwatezza tal-ġenerazzjoni.

(128) Fir-rigward tad-differenzi bejn l-NRAA u l-ERAA 2023 fis-suppożizzjonijiet dwar ir-riżorsi tal-kapaċità, l-ACER sabet li dawn huma ġustifikati (ara l-premessa (52)).

Differenzi fir-rigward tas-suppożizzjonijiet dwar ir-riżorsi tal-kapaċità

(129) Skont l-Artikolu 23(5)(d) tar-Regolament dwar l-Elettriku, l-ERAA u l-NRAAs iridu jqisu b'mod xieraq il-kontribut tar-riżorsi eżistenti u futuri possibbli kollha. Barra minn hekk, skont l-Artikolu 5(10) tal-metodoloġija tal-ERAA, jenħtieġ li d-data ekonomika użata għall-ERAA u għall-NRAAs tkun konsistenti mal-aktar stima reċenti disponibbli użata fl-aktar studju reċenti tas-CONE, kif stabbilit fil-metodoloġija għall-kalkolu tal-metriċi tal-adegwatezza.

(130) Il-Kummissjoni taqbel mal-valutazzjoni tal-ACER tas-suppożizzjonijiet dwar ir-riżorsi tal-kapaċità u tqis li l-bidliet li saru fl-NRAA huma aġġornamenti raġonevoli bbażati jew fuq l-aktar studju nazzjonali reċenti tas-CONE jew fuq l-aktar informazzjoni reċenti disponibbli ([30]).

Differenza fir-rigward tal-immudellar tar-riżorsi tal-kapaċità

(131) Fir-rigward tad-differenzi bejn l-NRAA u l-ERAA 2023 dwar l-immudellar tar-riżorsi tal-kapaċità, l-ACER ma setgħetx tikkonkludi jekk humiex ġustifikati (ara l-premessa (52)). Madankollu, l-ACER tinnota li l-kombinazzjoni tal-bidliet applikati fl-NRAA twassal għal aktar kapaċitajiet li joħorġu mis-sistema u għal żieda potenzjali fir-riskji ta' adegwatezza.

([30]) Intużaw suppożizzjonijiet tal-kostijiet speċifiċi għal-livell nazzjonali għall-kostijiet operatorji fissi tal-impjanti elettriċi tal-faħam eżistenti u għas-suppożizzjonijiet dwar ir-rispons tad-domanda u l-kapaċità ta' ħżin u l-enerġija nukleari, solari u mir-riħ. L-aktar studju reċenti tas-CONE ntuża biex jiġu stmati l-kostijiet ta' teknoloġiji potenzjali ta' entrati ġodda.

(132) Skont l-Artikolu 23(5)(b) tar-Regolament dwar l-Elettriku, jenħtieġ li l-valutazzjonijiet tal-adegwatezza tar-riżorsi jinkludu valutazzjoni ekonomika tal-probabbiltà ta' rtirar, ta' sospensjoni temporanja u ta' kostruzzjoni ġdida tal-assi tal-ġenerazzjoni.

(133) Il-Kummissjoni tinnota li l-immudellar tal-EVA tar-riżorsi fl-NRAA huwa differenti minn dak użat fl-ERAA. Uħud mis-suppożizzjonijiet li jwasslu għal dawn id-diverġenzi mhumiex sostanzjati biżżejjed fl-NRAA jew fir-rapport imsemmi fit-Taqsima 3.2.4. B'mod partikolari, fir-rigward tal-EVA, il-Kummissjoni tosserva li fl-NRAA, id-deċiżjonijiet ekonomiċi jiġu ssimulati fuq il-bażi ta' sena kalendarja iżolata waħda, u d-dħul futur ma jiġix ikkunsidrat. B'kuntrast ma' dan, skont il-prattika ekonomika standard, id-deċiżjonijiet ekonomiċi tal-ġeneraturi u tal-investituri tipikament ikunu bbażati fuq il-kostijiet u fuq id-dħul imbassra fuq perjodu itwal.

(134) Il-Kummissjoni tinnota li l-NRAA tassumi li sehem akbar ta' impjanti ssirilhom manutenzjoni f'Jannar, xahar li fih l-aktar li jseħħu eventi ta' skarsezza. Dan inaqqas id-disponibbiltà tar-riżorsi, u b'hekk jaffettwa r-riskju ta' adegwatezza.

(135) Is-simulazzjoni tad-deċiżjonijiet ekonomiċi abbażi tal-kostijiet u tad-dħul għal sena waħda mhijiex allinjata mal-prattika ekonomika standard, peress li tista' twassal għall-ħruġ bikri ta' xi impjanti tal-enerġija mis-suq minkejja li jistgħu jkunu profittabbli matul il-ħajja ekonomika tal-assi. Barra minn hekk, il-Polonja ma ssottomettietx provi suffiċjenti fir-rigward tal-iskedi ta' manutenzjoni tal-impjanti tal-enerġija. Għalhekk, sabiex dawn l-elementi fl-NRAA jiġu allinjati mar-Regolament dwar l-Elettriku u mal-metodoloġija tal-ERAA, jenħtieġ li l-NRAA tistma l-probabbiltà ta' rtirar, ta' sospensjoni temporanja u ta' kostruzzjoni ġdida tal-assi ta' ġenerazzjoni abbażi tad-dħul u tal-kostijiet stmati fuq perjodu ta' 10 snin, minflok għal sena waħda. Barra minn hekk, jenħtieġ li l-Polonja tiġġustifika s-suppożizzjonijiet dwar ix-xejriet ta' manutenzjoni abbażi tal-iskedi ta' manutenzjoni attwali u tispjega kif dawn ix-xejriet huma relatati mal-istimi fl-NRAA, sabiex turi li dawn jikkostitwixxu speċifiċità nazzjonali tal-flotta tal-ġeneraturi Pollakka.

(136) L-NRAA tassumi li, mingħajr il-mekkaniżmu ta' kapaċità, bejn l-2025 u l-2028 ma jidħlux fis-suq rispons tad-domanda, ħżin u impjanti tal-enerġija mħaddma bil-gass.

(137) Għar-rispons tad-domanda, dawn is-suppożizzjonijiet huma allinjati mal-ERAA 2023. Madankollu, l-ERAA 2023 tistma li l-batteriji u l-impjanti mħaddma bil-gass jidħlu fis-suq fl-2025-2028 u fl-2028 rispettivament. Kif rikonoxxut ukoll fl-opinjoni tal-ACER, is-suppożizzjoni fl-NRAA dwar id-dħul fis-suq ta' impjanti tal-enerġija ġodda mħaddma bil-gass hija aġġornament raġonevoli, peress li l-NRAA Pollakka ġiet iffinalizzata aktar tard mill-ERAA 2023. Barra minn hekk, l-ikkummissjonar ta' impjanti tal-enerġija mħaddma bil-gass fuq bażi tas-suq fis-snin koperti mid-deroga mitluba (2025-2028) huwa improbabbli ħafna minħabba ż-żmien meħtieġ għall-eżekuzzjoni tagħhom u t-tul tal-proċeduri meħtieġa sabiex jinkisbu l-permessi tal-bini u l-approvazzjonijiet għall-konnessjonijiet mal-grilja. Dawn il-kunsiderazzjonijiet japplikaw ukoll għad-dħul il-ġdid ta' installazzjonijiet tal-ħżin matul il-perjodu kopert mid-deroga mitluba.

Differenzi fir-rigward tas-suppożizzjonijiet dwar l-iskambji transżonali

(138) Fir-rigward tad-differenzi bejn l-NRAA Pollakka u l-ERAA 2023 fuq is-suppożizzjonijiet dwar l-iskambji transżonali, l-ACER tqis li dawn mhumiex ġustifikati (ara l-premessa (52)).

(139) L-Artikolu 23(5)(d) tar-Regolament dwar l-Elettriku jipprevedi li l-metodoloġija tal-ERAA, li l-NRAAs iridu jsegwu wkoll, trid tqis il-kontribut tar-riżorsi kollha kif xieraq, inklużi l-importazzjonijiet u l-esportazzjonijiet u l-kontribut tagħhom għat-tħaddim flessibbli tas-sistema.

(140) Filwaqt li l-ERAA 2023 tieħu approċċ reġjonali u timmudella b'mod espliċitu bosta żoni tal-offerti, l-NRAA Pollakka ma timmudellax b'mod espliċitu ż-żoni tal-offerti barranin. B'riżultat ta' dan, tipprovdi viżibbiltà limitata tad-domanda u tal-provvista fil-pajjiżi ġirien. Barra minn hekk, l-NRAA tqis il-kontributi tal-importazzjonijiet għall-adegwatezza b'mod simplifikat u ma tqisx l-esportazzjonijiet affattu. Dawn is-suppożizzjonijiet dwar l-importazzjonijiet u l-esportazzjonijiet jistgħu jirriżultaw fi tħassib ogħla dwar l-adegwatezza li jiġi identifikat fl-NRAA minn dawk identifikati fl-ERAA.

(141) Fir-rigward tal-importazzjonijiet, l-NRAA tuża medja simplifikata ta' valuri tax-xitwa - perjodu li fih l-iskarsezza x'aktarx isseħħ simultanjament madwar ir-reġjun u l-esportazzjonijiet lejn il-Polonja jitnaqqsu - u tapplikaha matul is-sena kollha, anke jekk l-importazzjonijiet tipikament ikunu ogħla matul is-sajf.

(142) Skont il-Polonja, id-diverġenza fis-suppożizzjonijiet dwar l-importazzjoni hija ġġustifikata mill-applikazzjoni ta' approċċ li fil-fehma tagħha huwa konsistenti mal-metodoloġija tal-parteċipazzjoni transfruntiera (l-Artikolu 26(11)(a) tar-Regolament dwar l-Elettriku) (ara l-premessa (55)). Madankollu, jenħtieġ li din il-metodoloġija tintuża biss biex jiġi ddeterminat kemm il-kapaċità barranija tista' tipparteċipa fil-mekkaniżmu ta' kapaċità wara li tkun twettqet il-valutazzjoni tal-adegwatezza.

(143) Madankollu, id-distribuzzjoni tas-sigħat stmati ta' enerġija mhux ipprovduta matul is-sena hija rilevanti għad-dimensjonar tal-irkantijiet tal-kapaċità. Il-Polonja tista' tikkunsidra din id-distribuzzjoni, filwaqt li tqis sitwazzjonijiet ta' skarsezza simultanja, meta tiddetermina l-ammonti li għandhom jiġu akkwistati permezz ta' rkantijiet tal-kapaċità.

(144) Fir-rigward tas-suppożizzjonijiet dwar l-esportazzjoni, l-NRAA tistma l-esportazzjonijiet għal żero MW għas-snin koperti mid-deroga. Din is-suppożizzjoni tinfluwenza d-dħul iġġenerat mill-esportazzjonijiet u, għalhekk, jista' jkollha impatt fuq id-deċiżjonijiet ta' dekummissjonar. Is-suppożizzjonijiet dwar l-esportazzjoni tal-NRAA mhumiex sostanzjati b'mod adegwat abbażi tal-evidenza jew tar-riżultati tal-immudellar, la fl-NRAA u lanqas fir-rapport imsemmi fit-Taqsima 3.2.4. Għalhekk, l-ammont ta' elettriku li għandu jiġi esportat mill-Polonja fil-futur jenħtieġ li jiġi stmat abbażi ta' eżerċizzju ta' mmudellar u bl-użu ta' suppożizzjonijiet raġonevoli, bħas-sett ta' data disponibbli fl-ERAA.

(145) Fid-dawl tal-analiżi ta' hawn fuq, il-Kummissjoni tikkonkludi li, sabiex tiġi żgurata l-konformità mal-Artikolu 20(1) tar-Regolament dwar l-Elettriku, l-ammont ta' kapaċità neċessarja biex jintlaħaq l-istandard ta' affidabbiltà jeħtieġ li jiġi kkalkolat mill-ġdid abbażi ta' NRAA aġġornata. B'mod partikolari, l-NRAA trid:

(a) tistma l-ammont ta' elettriku li għandu jiġi esportat mill-Polonja fil-futur abbażi tar-riżultat ta' eżerċizzju ta' mmudellar u bl-użu ta' suppożizzjonijiet raġonevoli; u

(b) tistma l-probabbiltà ta' rtirar, ta' sospensjoni temporanja u ta' kostruzzjoni ġdida tal-assi ta' ġenerazzjoni abbażi ta' dħul u ta' kostijiet stmati fuq perjodu ta' 10 snin, minflok għal sena waħda; u

(c) tiġġustifika s-suppożizzjonijiet dwar ix-xejriet ta' manutenzjoni abbażi tal-iskedi ta' manutenzjoni attwali u tispjega kif dawn ix-xejriet huma relatati mal-istimi fl-NRAA, sabiex turi li dawn jikkostitwixxu speċifiċità nazzjonali tal-flotta tal-ġeneraturi Pollakka.

5.3.2.2. Ammont ta' kapaċità mhux biżżejjed biex jiġi indirizzat it-tħassib dwar l-adegwatezza

(146) Kif iddikjarat fil-premessa (27), l-irkantijiet supplimentari għal perjodu ta' konsenja partikolari jitwettqu meta l-ħtieġa għal kapaċità addizzjonali tkun iġġustifikata fuq il-bażi tar-riżultati tal-NRAA u dment li jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet li ġejjin:

— ikunu ġew konklużi l-irkantijiet primarji (l-irkantijiet ewlenin u addizzjonali) għall-perjodu ta' konsenja partikolari; u

— l-irkantijiet primarji (l-irkantijiet ewlenin u addizzjonali) ikunu naqsu milli jakkwistaw volum ta' kapaċità suffiċjenti biex jintlaħaq l-istandard ta' affidabbiltà għal perjodu ta' konsenja partikolari, u b'hekk ikunu naqsu milli jindirizzaw it-tħassib dwar l-adegwatezza tar-riżorsi identifikat skont l-Artikolu 20(1) tar-Regolament dwar l-Elettriku.

(147) Abbażi tal-NRAA, il-Polonja indikat fit-Table 1 ta' hawn fuq l-obbligi totali ta' kapaċità meħtieġa biex jintlaħaq l-istandard ta' affidabbiltà fis-snin koperti mid-deroga (2025-2028). Il-Polonja diġà kkuntrattat il-kapaċità permezz tal-irkantijiet ewlenin għas-snin ta' konsenja 2025 sa 2028 u permezz tal-irkantijiet addizzjonali għas-snin ta' konsenja 2025 u 2026. L-irkantijiet addizzjonali għas-snin ta' konsenja 2027 u 2028 għadhom ma sarux, peress li dawn l-irkantijiet isiru fis-sena ta' qabel il-perjodu ta' konsenja (ara l-premessa (12)). Kif muri fit-Table 2, il-kapaċità kkuntrattata f'dawn l-irkantijiet mhijiex biżżejjed biex tissodisfa l-obbligi totali ta' kapaċità meħtieġa.

(148) Fid-dawl ta' dan ta' hawn fuq, il-Kummissjoni tqis li r-rekwiżit proċedurali skont l-Artikolu 64(2c), il-punt (b), tar-Regolament dwar l-Elettriku huwa ssodisfat, peress li l-Polonja kkonfermat li l-irkantijiet supplimentari se jsiru biss wara li jkunu ġew konklużi l-irkantijiet primarji u biss jekk dawk l-irkantijiet ikunu naqsu milli jakkwistaw kapaċità suffiċjenti biex jiġi indirizzat it-tħassib dwar l-adegwatezza identifikat mill-NRAA għall-perjodu ta' konsenja kopert minn dawk il-proċessi tal-irkant.

(149) Madankollu, kif indikat hawn fuq, jenħtieġ lil-NRAA tiġi aġġornata kif deskritt fil-premessa (145).

(150) Barra minn hekk, l-NRA Pollakka jeħtiġilha tivverifika jekk l-ammont totali ta' kapaċità li għandha tiġi akkwistata skont l-NRAA aġġornata jkunx ġustifikat u, b'mod partikolari, jekk dan ikunx jirrifletti l-ħtiġijiet tas-sistema f'sitwazzjonijiet ta' skarsezza simultanja.

5.3.3. *Artikolu 64(2c), il-punt (c): Irkantijiet supplimentari*

(151) Kif innotat fil-premessa (31), il-Polonja kkonfermat li l-irkantijiet supplimentari jitwettqu f'konformità mal-istess kundizzjonijiet tat-tfassil bħal dawk applikati għall-irkantijiet primarji, kif deskritt fit-Taqsima 2 ta' hawn fuq, ħlief għall-elementi li ġejjin deskritti fil-premessa (31): i) il-kriterji ta' eliġibbiltà; ii) il-frekwenza tal-irkantijiet; iii) il-formula biex jiġi ddeterminat l-ammont ta' kapaċità li għandha tiġi akkwistata; u iv) id-durata tal-kuntratt.

(152) Fir-rigward tal-karatteristiċi tat-tfassil tal-irkantijiet supplimentari li ma jvarjawx minn dawk tal-irkantijiet primarji, il-Kummissjoni tirreferi għall-kunsiderazzjonijiet stabbiliti fil-premessi (108) sa (116) ta' hawn fuq, u tqis li dawn jikkonformaw mar-rekwiżiti rilevanti tal-Artikolu 22 tar-Regolament dwar l-Elettriku, ħlief għal dawk stabbiliti fil-paragrafu 4, il-punt (b), ta' dak l-Artikolu.

5.3.3.1. Kriterji ta' eliġibbiltà

(153) L-eliġibbiltà għall-irkantijiet supplimentari hija aktar ġenerali minn dik għall-irkantijiet primarji peress li huma miftuħa għal impjanti eżistenti li ma jissodisfawx il-limitu tal-emissjonijiet stabbilit fl-Artikolu 22(4), il-punt (b), tar-Regolament dwar l-Elettriku. Il-Kummissjoni tinnota li dan jikkostitwixxi element tad-deroga mitluba u huwa allinjat mal-Artikolu 64(2b) tar-Regolament dwar l-Elettriku.

(154) Fir-rigward tal-parteċipazzjoni transfruntiera fi rkantijiet supplimentari, il-Kummissjoni tinnota li l-fornituri tal-kapaċità barranin jistgħu jipparteċipaw fi rkantijiet supplimentari skont l-istess proċedura bħal fl-irkantijiet primarji, li hija stabbilita fil-premessa (10). L-ammont offrut fi rkantijiet supplimentari jiġi kkalkolat billi jitnaqqas l-ammont ta' kapaċità diġà allokata lill-parteċipanti barranin permezz ta' rkantijiet primarji mill-kapaċità massima ta' dħul disponibbli għall-parteċipazzjoni fil-kapaċità barranija, li tiġi kkalkolata f'konformità mal-metodoloġija tal-ACER dwar il-parteċipazzjoni transfruntiera.

(155) Peress li l-kapaċità massima ta' dħul disponibbli għall-parteċipazzjoni fil-kapaċità barranija tipprovdi stima tal-punt sa fejn il-kapaċità barranija tista' tikkontribwixxi għall-adegwatezza tal-ġenerazzjoni f'sitwazzjonijiet ta' stress fuq is-sistema, l-istess kapaċità ma tistax tiġi allokata darbtejn għall-istess perjodu ta' konsenja permezz tal-proċessi tal-irkantijiet primarji u supplimentari.

(156) Għalhekk, il-Kummissjoni tikkonkludi li l-formula applikata għall-kalkolu tal-ammont ta' kapaċità offruta għall-parteċipazzjoni transfruntiera fi rkantijiet supplimentari hija xierqa.

5.3.3.2. Frekwenza tal-irkantijiet

(157) Fir-rigward tad-differenzi fil-frekwenza tal-irkantijiet bejn l-irkantijiet primarji u supplimentari, il-Kummissjoni tirreferi għar-raġunament stabbilit fit-Taqsima 5.3.2.2. u tqis li dawn huma xierqa, peress li l-irkantijiet supplimentari jsiru biss wara li l-irkantijiet primarji jkunu kkonkludew u biss jekk dawk l-irkantijiet ikunu naqsu milli jakkwistaw kapaċità suffiċjenti biex jiġi indirizzat it-tħassib dwar l-adegwatezza identifikat mill-NRAA għall-perjodu ta' konsenja kopert minn dawk l-irkantijiet.

5.3.3.3. Tul il-kuntratt u durata tal-perjodu ta' konsenja

(158) L-Artikolu 64(2c), il-punt (c), tar-Regolament dwar l-Elettriku jipprevedi li kapaċità ta' emissjoni ta' aktar mil-limitu tal-emissjonijiet tista' tkun impenjata jew tirċievi pagamenti jew impenji għal pagamenti futuri għal perjodu ta' mhux aktar minn sena u għal perjodu ta' konsenja li ma jaqbiżx id-durata tad-deroga.

(159) L-unitajiet ta' ġenerazzjoni li ma jissodisfawx il-limitu tal-emissjonijiet jingħataw l-għażla li jidħlu f'kuntratti ta' mhux aktar minn sena (ara l-premessa (28)). Dawn se jkunu jistgħu jidħlu f'kuntratt ta' 6 xhur (it-tieni nofs tal-2025) jew ta' sena (2026, 2027 jew 2028) permezz tal-irkantijiet supplimentari.

(160) Il-kuntratti annwali ma jistgħux jaqbżu d-durata tad-deroga mitluba, li tintemm fil-31 ta’ Diċembru 2028. Għaldaqstant, il-pagamenti tal-kapaċità se jkunu impenjati biss sa mhux aktar tard minn tmiem l-2028 (ara l-premessa (37)).

(161) Għalhekk, it-tul tal-kuntratt u d-durata tal-perjodu ta’ konsenja huma allinjati mar-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikolu 64(2c), il-punt (c), tar-Regolament dwar l-Elettriku.

5.3.3.4. Ammont ta’ kapaċità neċessarju biex jiġi solvut it-tħassib dwar l-adegwatezza

(162) L-Artikolu 64(2c), il-punt (c), tar-Regolament dwar l-Elettriku jirrikjedi li l-kapaċità tiġi akkwistata permezz ta’ proċess tal-irkant addizzjonali biss għall-ammont ta’ kapaċità li jkun meħtieġ biex jiġi solvut it-tħassib dwar l-adegwatezza msemmi fil-punt (b) tal-istess paragrafu.

(163) Il-Polonja kkonfermat li jekk ir-riżultati tal-NRAA juru l-ħtieġa ta’ irkantijiet supplimentari, dawk l-irkantijiet ikunu limitati għall-akkwist tal-ammont ta’ kapaċità neċessarju biex jintlaħaq l-istandard ta’ affidabbiltà, f’konformità mal-formula stabbilita fil-premessa (35) ta’ hawn fuq ([31]).

(164) Fid-dawl ta’ dan ta’ hawn fuq, il-Kummissjoni tqis li r-rekwiżit proċedurali skont l-Artikolu 64(2c), il-punt (c), tar-Regolament dwar l-Elettriku huwa ssodisfat, peress li l-formula stabbilita fil-premessa (35) tiżgura li l-irkantijiet supplimentari jikkuntrattaw biss l-ammont ta’ kapaċità li jkun meħtieġ biex jiġi indirizzat it-tħassib dwar l-adegwatezza.

(165) Madankollu, jenħtieġ li l-NRAA tiġi aġġornata kif deskritt fil-premessa (145) u rrieżaminata mill-NRA kif deskritt fil-premessa (150).

5.4. Valutazzjoni tar-rapport li jakkumpanja t-talba għal deroga, inkluż l-impatt tad-deroga mitluba f’termini ta’ emissjonijiet ta’ gassijiet serra

(166) Skont l-Artikolu 64(2c), “[i]l-Kummissjoni għandha tivvaluta l-impatt tat-talba msemmija fil-paragrafu 2b f’termini ta’ emissjonijiet ta’ gassijiet serra. Il-Kummissjoni tista’ tagħti d-deroga wara li tivvaluta r-rapport imsemmi fil-paragrafu 2d”, l-Artikolu 64(2d).

(167) Skont l-Artikolu 64(2d) tar-Regolament dwar l-Elettriku, it-talba għal deroga trid tkun akkumpanjata minn rapport mill-Istat Membru li jrid jinkludi:

(a) valutazzjoni tal-impatt tad-deroga f’termini ta’ emissjonijiet ta’ gassijiet serra, u fuq it-tranżizzjoni lejn l-enerġija rinnovabbli, iż-żieda fil-flessibbiltà, il-ħżin tal-enerġija, l-elettromobbiltà u r-rispons tad-domanda;

(b) pjan bi stadji importanti għat-tranżizzjoni lil hinn mill-parteċipazzjoni tal-kapaċità ta’ ġenerazzjoni msemmija fil-paragrafu 2b fil-mekkaniżmi ta’ kapaċità sad-data tal-iskadenza tad-deroga, inkluż pjan għall-akkwist tal-kapaċità ta’ sostituzzjoni neċessarja f’konformità mat-trajettorja nazzjonali indikattiva għas-sehem ġenerali ta’ enerġija rinnovabbli u valutazzjoni tal-ostakli għall-investiment li jikkawżaw in-nuqqas ta’ offerti suffiċjenti fil-proċedura kompetittiva ta’ offerti msemmija fil-paragrafu 2c, il-punt (a).

(168) Il-Polonja ssottomettiet rapport li fih l-elementi kollha elenkati fl-Artikolu 64(2d). B’mod speċifiku, il-Polonja ssottomettiet:

— valutazzjoni tal-impatt tad-deroga fuq l-emissjonijiet ta’ gassijiet serra (ara l-premessi (56) sa (61));

— valutazzjoni tal-impatt fuq it-tranżizzjoni tal-enerġija (ara l-premessi (62) sa (66));

— valutazzjoni tal-ostakli għall-investiment abbażi ta’ stħarriġiet imwettqa mill-Ministeru u mill-NRA (ara l-premessi (67) sa (71)); u

— pjan għat-tranżizzjoni lil hinn mill-parteċipazzjoni tal-kapaċità li ma tissodisfax il-limitu tal-emissjonijiet fil-mekkaniżmu ta’ kapaċità eżistenti (ara l-premessi (72) sa (85)).

([31]) Ara l-premessa 36 ta’ hawn fuq għall-ATC stmata għall-irkantijiet supplimentari għas-snin ta’ konsenja 2025 sa 2028.

(169) Fir-rapport, meta tivvaluta l-impatt tad-deroga fuq l-emissjonijiet ta' gassijiet serra, il-Polonja tqabbel iż-żewġ xenarji ppreżentati fl-NRAA: ix-xenarju li fih il-kapaċità li ma tissodisfax il-limitu tal-emissjonijiet hija koperta mid-deroga mitluba u x-xenarju li fih ma tiġix applikata d-deroga mitluba.

(170) Il-Kummissjoni tinnota li l-emissjonijiet ta' gassijiet serra huma ogħla fix-xenarju fejn tiġi applikata d-deroga mitluba, peress li dan ix-xenarju jinvolvi użu akbar tal-ġenerazzjoni mħaddma bil-faħam fis-sistema. Madankollu, iż-żieda fl-emissjonijiet ta' gassijiet serra hija moderata (ara l-premessa (59)). Barra minn hekk, id-deroga tkun tapplika biss għal numru limitat ta' snin (2025-2028) u tippermetti biss l-akkwist tal-ammont ta' kapaċità neċessarju biex jiġi indirizzat it-tħassib dwar l-adegwatezza identifikat fl-NRAA, li jenħtieġ li tiġi emendata f'konformità mal-premessi (145) u (150). Jekk l-NRAA emendata tkompli tindika tħassib dwar l-adegwatezza li ma jistax jiġi indirizzat permezz tal-irkantijiet primarji, il-Polonja ma tkunx tista' tissodisfa l-istandard ta' affidabbiltà tagħha mingħajr id-deroga.

(171) Il-Kummissjoni tinnota wkoll li għar-raġunijiet stabbiliti fil-premessi (59), (74), u (81) ta' hawn fuq, mhuwiex probabbli li kapaċità ġdida konsenjabbli tidħol fis-suq mingħajr appoġġ pubbliku matul il-perjodu kopert mid-deroga. Wara l-iskadenza tad-deroga, il-kapaċitajiet li jarmu aktar mil-limitu tal-emissjonijiet mhux se jibqgħu eliġibbli biex jipparteċipaw fis-suq tal-kapaċità.

(172) Il-Polonja tantiċipa li numru limitat biss ta' dawn il-kapaċitajiet se jkunu profittabbli fis-suq tal-enerġija, minħabba n-nuqqas ta' inċentivi finanzjarji, il-kostijiet għoljin ta' manutenzjoni u operatorji, u n-numru baxx ta' sigħat ta' tħaddim u d-dħul baxx korrispondenti. Dan x'aktarx jirriżulta fid-dekummissjonar ta' tali impjanti wara l-iskadenza tad-deroga (ara l-premessa (73) ta' hawn fuq). Il-Kummissjoni tinnota li s-sehem imnaqqas previst tal-ġenerazzjoni mħaddma bil-faħam jenħtieġ li jipprovdi inċentivi għall-investimenti privati u pubbliċi biex jissostitwixxu l-kapaċità ta' ġenerazzjoni mħaddma bil-faħam. Għalhekk, id-deroga tiżgura li investimenti bħal dawn ikunu jistgħu jiġu ppjanati kif xieraq biex tiġi ffaċilitata tranżizzjoni ordnata lejn sistema tal-elettriku anqas intensiva fil-karbonju fit-terminu medju, filwaqt li jittaffew ir-riskji għas-sigurtà tal-enerġija.

(173) Barra minn hekk, il-Kummissjoni tirrikonoxxi li, għall-perjodu kopert mid-deroga mitluba, il-Polonja diġà akkwistat jew qed tippjana li takkwista, permezz tal-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti u skemi oħra ta' sostenn, kapaċità ta' emissjonijiet aktar baxxi (ara l-premessi (76) u (78)). Ir-riżultati tal-irkantijiet primarji, b'mod partikolari dawk l-aktar reċenti (ara l-premessa (78)) juru li l-kapaċità li tissodisfa l-limitu tal-emissjonijiet kienet ta' suċċess fl-irkantijiet tal-kapaċità.

(174) Fir-rigward tar-riformi regolatorji li jrawmu l-investimenti meħtieġa biex tiġi ssostitwita l-ġenerazzjoni mħaddma bil-faħam, il-Polonja se tkompli tapplika l-miżuri inklużi fil-pjan ta' implimentazzjoni tagħha. Barra minn hekk, il-Kummissjoni tinnota li l-Polonja ressqet miżuri regolatorji addizzjonali bi skeda ta' żmien ta' implimentazzjoni, bħat-tneħħija tal-limitazzjonijiet għall-varar tal-enerġija eolika fuq l-art, l-aċċellerazzjoni tal-proċess għall-ħruġ tal-permessi u t-titjib tal-proċess tal-konnessjoni mal-grilja. Dawn il-miżuri se joħolqu kundizzjonijiet tas-suq aktar favorevoli għall-investimenti fl-enerġija rinnovabbli, fir-rispons tad-domanda, fil-ħżin, fil-ġenerazzjoni mħaddma bil-gass, fil-kapaċità ta' trażmissjoni u ta' interkonnessjoni (ara l-premessi (82) sa (85)).

6. **DURATA TAD-DEROGA**

(175) L-Artikolu 64(2c), l-aħħar subparagrafu, tar-Regolament dwar l-Elettriku jistabbilixxi li d-deroga tista' tiġi applikata sal-31 ta' Diċembru 2028, dment li jkun hemm konformità mal-kundizzjonijiet imsemmija fit-Taqsima 5.3 ta' hawn fuq għad-durata kollha tad-deroga.

(176) Dan ir-rekwiżit huwa maħsub biex jiżgura li, jekk id-deroga tingħata għal 3 snin, il-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 64(2c), il-punti (a) sa (c), ma jiġux issodisfati biss fiż-żmien meta tingħata d-deroga iżda jiġu ssodisfati sa tmiem il-perjodu ta' 3 snin.

(177) Kif imsemmi fil-premessa (2), il-Polonja talbet deroga mir-rekwiżit stabbilit fl-Artikolu 22(4), il-punt (b), tar-Regolament dwar l-Elettriku mill-1 ta' Lulju 2025 sal-31 ta' Diċembru 2028.

(178) Il-Kummissjoni tirreferi għall-valutazzjoni skont it-Taqsima 5.3 ta' hawn fuq u tqis li l-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 64(2c), il-punti (a) sa (c), tar-Regolament dwar l-Elettriku huma ssodisfati għas-sena ta' konsenja 2025. Il-Kummissjoni jiddispjaċiha li l-Polonja għamlet l-ewwel irkant supplimentari f'Mejju 2025, qabel ma ħarġet din id-Deċiżjoni. Madankollu, il-Kummissjoni tinnota li l-ewwel irkant supplimentari sar bil-kundizzjoni li r-riżultati finali tal-irkant jithabbru biss wara li tiġi adottata din id-Deċiżjoni (ara l-premessa (30)).

(179) Il-Kummissjoni tqis ukoll li l-Polonja stabbiliet salvagwardji biex tiżgura li dawn il-kundizzjonijiet jiġu ssodisfati wkoll għas-snin ta' konsenja sussegwenti (ara pereżempju l-premessi (27), (31), (34)). Il-Kummissjoni tinnota li, jekk ikun meħtieġ, il-Polonja torganizza rkantijiet supplimentari għall-perjodi ta' konsenja li ġejjin: it-tieni nofs tal-2025 (kuntratt semiannwali) u s-snin ta' konsenja 2026, 2027 u 2028 (kuntratti annwali).

(180) Jenħtieġ li l-Polonja tinforma lill-Kummissjoni dwar kwalunkwe bidla li tagħmel fil-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 64(2c), il-punti (a) sa (c), tar-Regolament dwar l-Elettriku matul il-perjodu kopert mid-deroga.

7. **KONKLUŻJONI**

(181) Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet ta' hawn fuq, tingħata deroga skont l-Artikolu 64(2b) tar-Regolament dwar l-Elettriku lill-Polonja, soġġetta għall-kundizzjonijiet deskritti fl-Artikolu 1 ta' din id-Deċiżjoni.

ADOTTAT DIN ID-DEĊIŻJONI:

Artikolu 1

Tingħata deroga lir-Repubblika tal-Polonja mill-Artikolu 22(4), il-punt (b), tar-Regolament (UE) 2019/943 fir-rigward tal-limitu tal-emissjonijiet għall-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti approvat mill-Kummissjoni qabel l-4 ta' Lulju 2019, soġġetta għall-kundizzjonijiet li ġejjin:

(a) Il-Polonja temenda l-NRAA biex tqis il-kwistjonijiet deskritti fil-premessa (145) ta' hawn fuq. B'mod partikolari, l-NRAA għandha:

   (i) tistma l-ammont ta' elettriku li għandu jiġi esportat mill-Polonja fil-futur abbażi tar-riżultat ta' eżerċizzju ta' mmudellar u bl-użu ta' suppożizzjonijiet raġonevoli; u

   (ii) tistma l-probabbiltà ta' rtirar, ta' sospensjoni temporanja u ta' kostruzzjoni ġdida tal-assi ta' ġenerazzjoni abbażi ta' dħul u ta' kostijiet stmati fuq perjodu ta' 10 snin, minflok għal sena waħda; u

   (iii) tiġġustifika s-suppożizzjonijiet dwar ix-xejriet ta' manutenzjoni abbażi tal-iskedi ta' manutenzjoni attwali u tispjega kif dawk ix-xejriet huma relatati mal-istimi fl-NRAA sabiex turi li dawn jikkostitwixxu speċifiċità nazzjonali tal-flotta tal-ġeneraturi Pollakka.

(b) L-NRA Pollakka tivverifika jekk l-ammont totali ta' kapaċità li għandha tiġi akkwistata skont l-NRAA aġġornata jkunx ġustifikat u, b'mod partikolari, jekk dan ikunx jirrifletti l-ħtiġijiet tas-sistema f'sitwazzjonijiet ta' skarsezza simultanja.

Artikolu 2

Ir-Repubblika tal-Polonja tista' tippermetti li l-kapaċità ta' ġenerazzjoni li bdiet il-produzzjoni kummerċjali qabel l-4 ta' Lulju 2019 u li tarmi aktar minn 550 g ta' CO_2 li joriġina mill-fjuwils fossili għal kull kWh ta' elettriku tkun eċċezzjonalment impenjata jew tirċievi pagamenti jew impenji għal pagamenti futuri wara l-1 ta' Lulju 2025 fi rkantijiet supplimentari skont il-mekkaniżmu ta' kapaċità eżistenti approvat mill-Kummissjoni qabel l-4 ta' Lulju 2019.

Artikolu 3

Id-deroga mogħtija skont l-Artikolu 1 għandha tapplika sal-31 ta' Diċembru 2028, dment li jkun hemm konformità mal-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 64(2c) tar-Regolament (UE) 2019/943 għad-durata kollha tad-deroga.

Artikolu 4

Din id-Deċiżjoni hija indirizzata lir-Repubblika tal-Polonja.

Magħmul fi Brussell, il-11 ta’ Awwissu 2025.

Għall-Kummissjoni
Dan JØRGENSEN
Membru tal-Kummissjoni